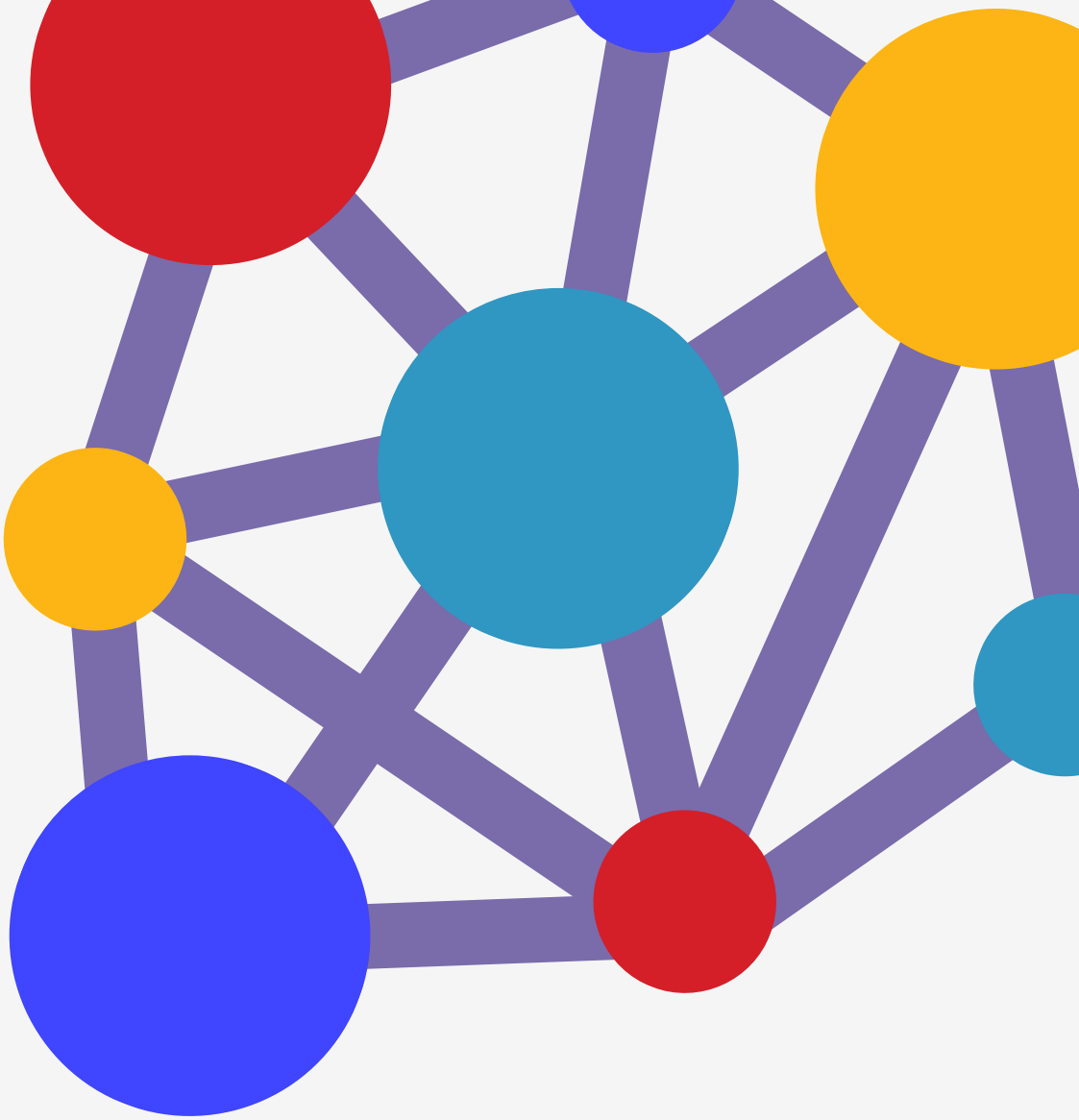

PODRŠKA OSAMOSTALJIVANJU MLADIH IZ SISTEMA ALTERNATIVNOG STARANJA:
resursi i kapaciteti organizacija civilnog društva u Srbiji

Beograd, 2025.

CEPORA
nauka

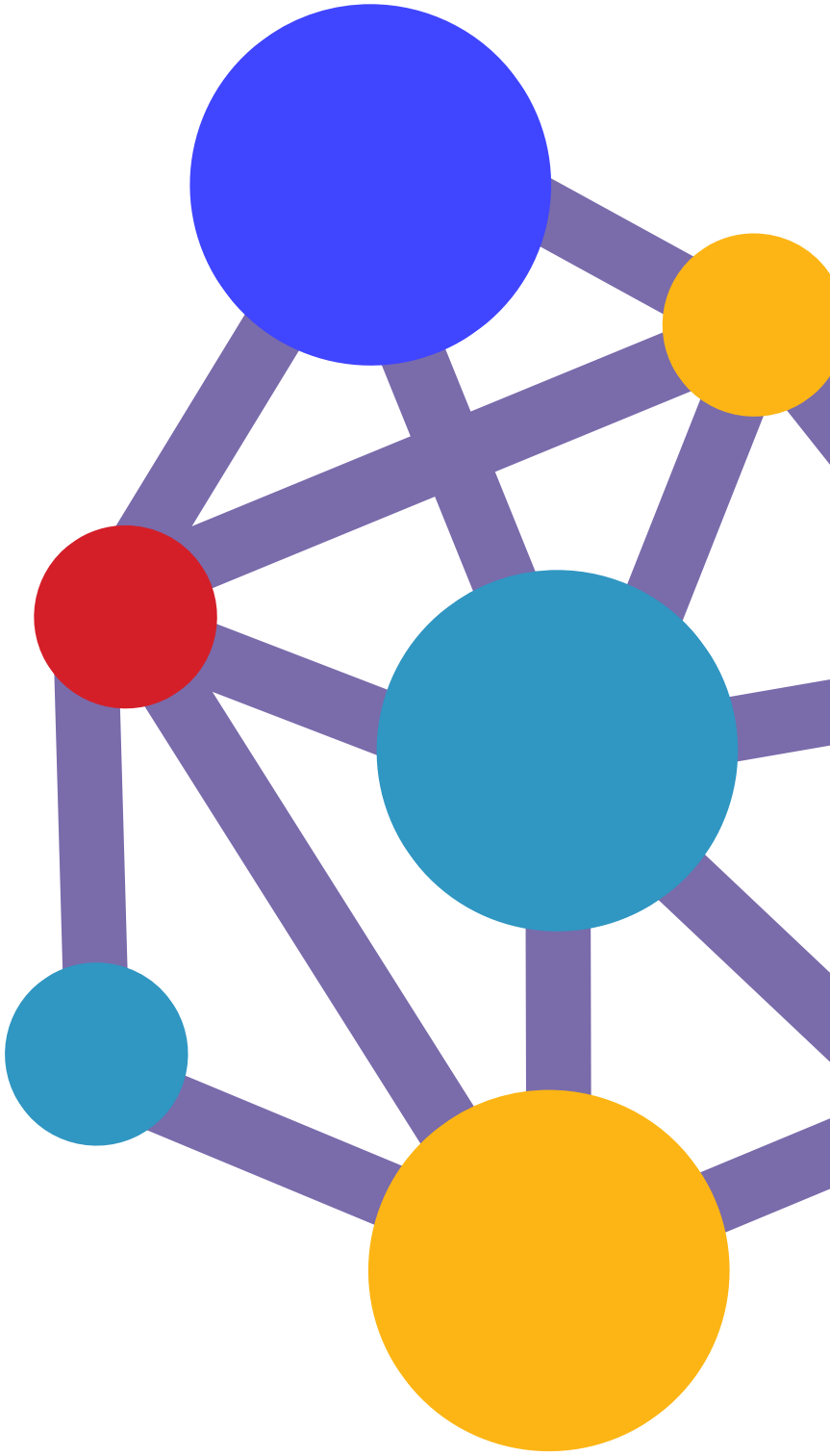

PODRŠKA OSAMOSTALJIVANJU MLADIH IZ SISTEMA ALTERNATIVNOG STARANJA:
resursi i kapaciteti organizacija civilnog društva u Srbiji

Izdavač:
CEPORA – Centar za pozitivan razvoj dece i omladine
Marine Koljubajeve 7/9, 11080 Beograd
office@cepora.org
www.cepora.org

Autori/ke:
Branislava Popović-Ćitić, Lidija Bukvić, Dragana Bogićević, Milica Kovačević, Marija Jovanović Stojaković, Iva Gajin, Nađa Ignjatović, Dragan Đorđević

Godina izdanja:
2025.

Dizajn i tehnička priprema:
Anica Novak

Štampa:
Wizard Solutions, Aranđelovac

Tiraž:
100

ISBN-978-86-82454-05-2

Publikacija je izrađena uz podršku regionalnog projekta SMART Balkan – Civilno društvo za povezan Zapadni Balkan kojeg implementira Centar za promociju civilnog društva (CPCD), Center for Research and Policy Making (CRPM) i Institute for Democracy and Mediation (IDM) a finansijski podržava Ministarstvo spoljnih poslova Kraljevine Norveške. Sadržaj publikacije je isključiva odgovornost CEPORA – Centra za pozitivan razvoj dece i omladine i ne odražava nužno stavove Centra za promociju civilnog društva, Center for Research and Policy Making (CRPM), Institute for Democracy and Mediation i Ministarstva spoljnjih poslova Kraljevine Norveške.

Sadržaj

Uvod 7

I – Oblasti podrške osamostaljivanju mladih iz sistema alternativnog staranja 9

Potrebe mladih nakon napuštanja sistema alternativnog staranja 11

Oblast 1 – STANOVANJE 13

Oblast 2 – PRIHODI 14

Oblast 3 – OPŠTE BLAGOSTANJE 15

Oblast 4 – ŠKOLOVANJE/ZAPOSLENJE 17

Oblast 5 – LIČNA MREŽA 19

II - Baza organizacija civilnog društva u Srbiji koje pružaju podršku osamostaljivanju mladih 21

Beogradski region 25

Region Vojvodine 28

Region Šumadije i Zapadne Srbije 29

Region Južne i Istočne Srbije 30

Region Kosovo i Metohija 31

III - Katalog dostupnih programa organizacija civilnog društva značajnih za osamostaljivanje mladih iz sistema alternativnog staranja 33

Centar za integraciju mladih – CIM 35

Centar za pozitivan razvoj dece i omladine – CEPORA 36

Centar za socijalno preventivne aktivnosti – GRiG 37

Centar Zvezda 38

Fondacija „SOS Dečija sela Srbija“	39
Mreža psihosocijalnih inovacija – PIN	40
Udruženje Adventistički razvojni i humanitarni rad - ADRA	41
Udruženje građana za borbu protiv trgovine ljudima i svih oblika nasilja nad ženama „ATINA"	42
Udruženje mladih Moj krug	43
Udruženje muzičke umetnosti - UMUS - Music Art Project	44
Udruženje za pomoć osobama sa posebnim potrebama - Voždovac	45
Biskupijski Karitas Zrenjanin	46
Centar za omladinski rad – CZOR	47
Centar za razvoj zajednice LINK	48
Grupa „IZAĐI“	49
Humanitarno udruženje „Đina“	50
Somborski edukativni centar – SEC	51
Edukativni centar Kruševac - ECK	52
Udruženje „Forum civilne akcije FORCA"	53
Uradimo zajedno	54
Dečiji centar	55
TOC - Asocijacija za razvoj održivih zajednica	56
Udruženje građana Osveženje	57

Uvod

Publikacija „Podrška osamostaljivanju mladih iz sistema alternativnog staranja: resursi i kapaciteti organizacija civilnog društva u Srbiji“ nastala je u sklopu projekta „Unapređenje sistema podrške mladima na alternativnom staranju: jačanje uloge civilnog sektora“ čiji je nosilac CEPORA – Centar za pozitivan razvoj dece i omladine. Projekat je usmeren na unapređenje prepoznatljivosti organizacija civilnog društva kao značajnog i aktivnog resursa u pružanju podrške mladima nakon okončanja alternativnog staranja u Srbiji. Centralna aktivnost projekta je realizacija nacionalnog istraživanja usmerenog na mapiranje resursa i kapaciteta organizacija civilnog društva za sprovođenje programa podrške mladima nakon okončanja alternativnog staranja. U periodu od maja do jula 2025. godine sprovedeno je istraživanje na teritoriji Republike Srbije koje je obuhvatilo analizu aktuelnog normativnog i strateškog okvira, te pregled dostupnih istraživačkih izveštaja usmerenih na položaj i podršku mladima nakon okončanja alternativnog staranja, kao i realizaciju terenskog ispitivanja dostupnih resursa i kapaciteta organizacija civilnog društva za podršku osamostaljivanju mladih iz sistema alternativnog staranja. Istraživački izveštaj sa rezultatima desk i terenske komponente istraživanja dostupan je na internet stranici CEPORA – Centra za pozitivan razvoj dece i omladine.

Publikacija „Podrška osamostaljivanju mladih iz sistema alternativnog staranja: resursi i kapaciteti organizacija civilnog društva u Srbiji“ sumira ključne rezultate istraživanja i fokusira se na prikaz dostupnih resursa organizacija civilnog društva širom Srbije koje se mogu staviti u funkciju podrške osamostaljivanju mladih iz sistema alternativnog staranja. Uvereni smo da organizacije civilnog društva mogu biti strateški važni akteri u sistemu socijalne zaštite, te da kvalitetni programi koje sprovode treba da budu vidljiviji i dostupniji mladima koji izlaze iz sistema alternativnog staranja. Publikacija pred vama kreirana je sa ciljem da učvrsti saradnju javnog i civilnog sektora u domenu pružanja podrške mladima nakon okončanja alternativnog staranja, te da podstakne aktivnije korišćenje dostupnih resursa organizacija civilnog društva u ovom domenu.

Autori/ke

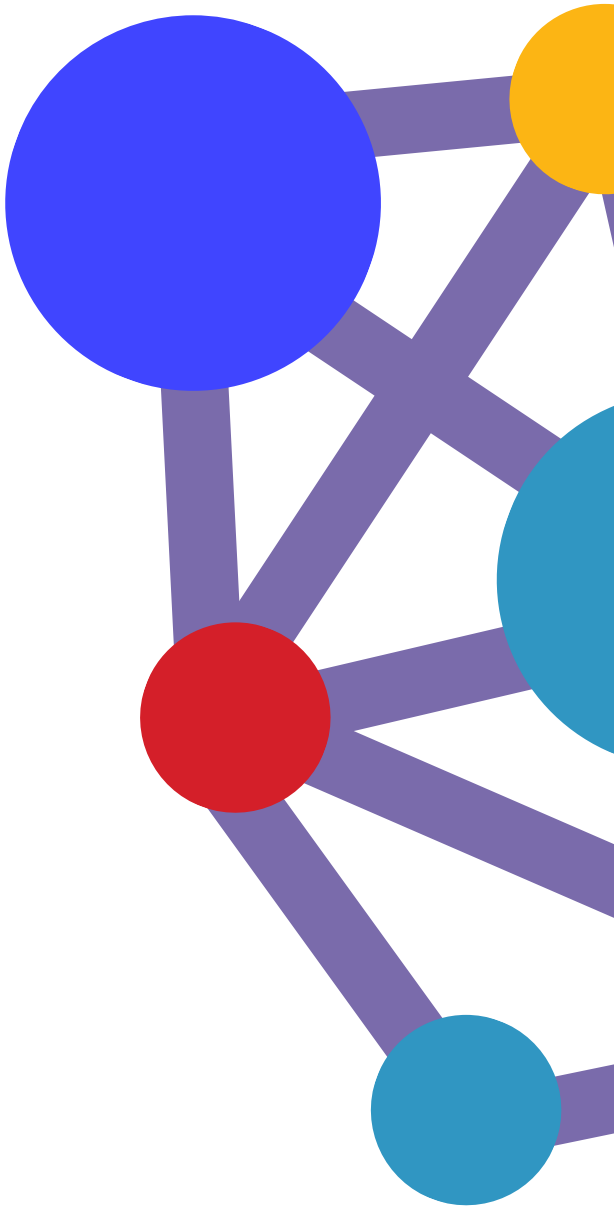

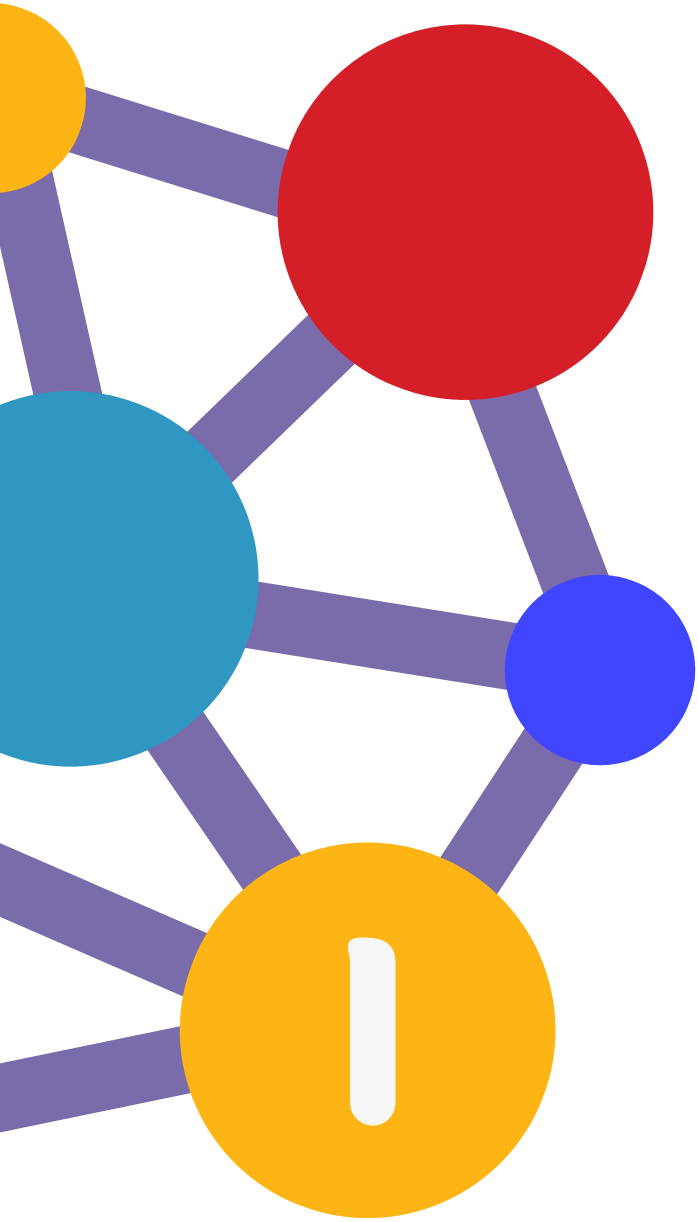

Oblasti podrške osamostaljivanju mladih iz sistema alternativnog staranja

Mladi koji su odrastali u sistemu alternativnog staranja i koji se nalaze u procesu osamostaljivanja predstavljaju višestruko osetljivu društvenu grupu, što potvrđuje i niz međunarodnih dokumenata. U Republici Srbiji, pravo na domski ili porodični smeštaj mladima bez roditeljskog staranja ističe sa navršenih 18 godina, odnosno najkasnije do 26. godine života ukoliko nastave školovanje. Momenat njihovog napuštanja sistema alternativnog staranja prepoznaje se kao krizna tačka.

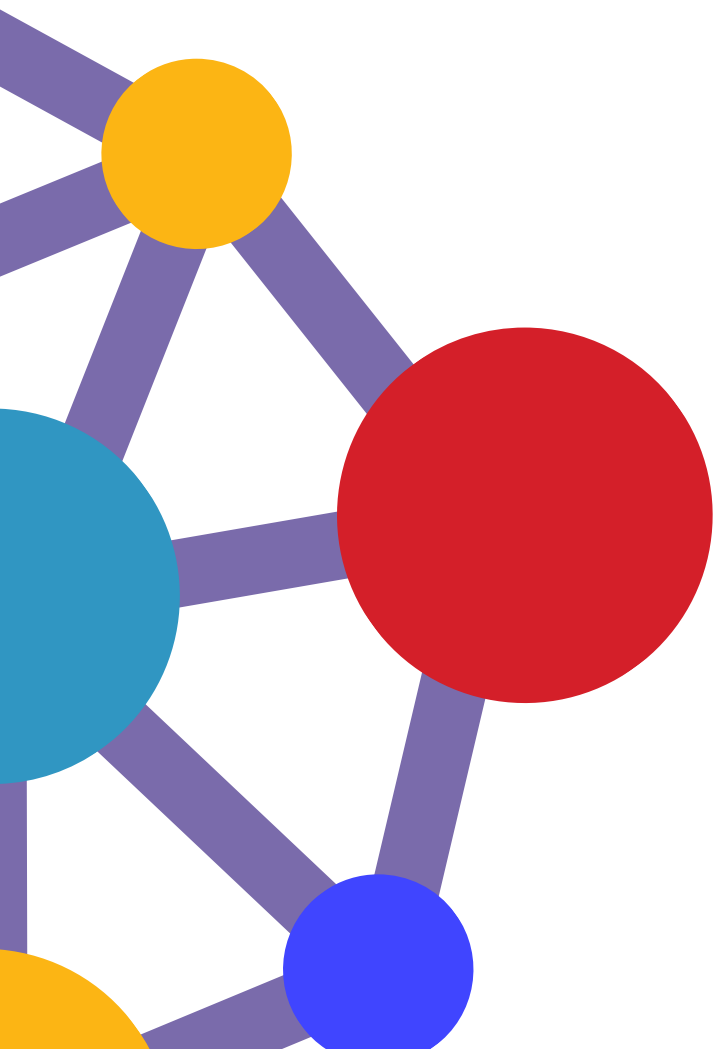

Potrebe mladih nakon napuštanja sistema alternativnog staranja

Rezultati dostupnih studija pokazuju da je položaj mladih bez roditeljskog staranja koji su u procesu osamostaljivanja nepovoljan gotovo svuda u svetu. Obimna internacionalna istraživanja pokazala su da se ova grupa mladih susreće sa različitim teškoćama poput društvene isključenosti, problema sa zapošljavanjem i odsustva specifičnih mera zaštite, a da se istovremeno moraju osamostaliti značajno pre navršene 26. godine kada se u proseku osamostaljuju mladi u zemljama Evropske unije (Cameron et al, 2018[1]; OECD, 2022[2]).

Pregled dostupne literature i istraživanja o mladima koji napuštaju sistem alternativnog staranja, ukazuju da mlade u Srbiji opterećuju problemi slični onima zastupljenim na globalnom nivou. Naime, u istraživanju iz 2018. godine konstatovano je da mladi koji napuštaju sistem alternativnog staranja u Srbiji doživljaju „sistemski slom", s obzirom da se iz okolnosti zaštite i pasiviziranosti unutar sistema naglo preusmeravaju na samostalan život i to po pravilu na značajno mlađem uzrastu od mladih koji odrastaju sa roditeljima. Kada je reč o tome kako mladi doživljavaju pripremu za osamostaljivanje i podršku sistema u tom procesu, kao i da li imaju relevantne informacije od značaja, rezultati su pokazali sledeće: mladi centre za socijalni rad ne ističu kao pružaoce podrške u pripremi za osamostaljivanje, mladi su nedovoljno informisani o svojim pravima i načinima da ih ostvare, mladi minimalno učestvuju u kreiranju planova osamostaljivanja i centre za socijalni rad percipiraju kao posrednika ka resursima, a ne kao izvor stručne i sadržajne podrške. Dodatno, mladi ističu da im najviše nedostaje finansijska pomoć, savetovanje i usmeravanje, dok se izostanak participacije mladih u procesu pripreme za osamostaljivanje ističe kao jedan od ključnih problema u tom procesu (Burgund Isakov i Lakićević, 2018[3]).

Novija istraživanja ukazuju da su mladi koji prolaze kroz proces osamostaljivanja generalno zadovoljni dostignutom razvijenošću veština (npr. kuvanje, snabdevanje, briga o zdravlju, raspolaganje novcem, odnosi sa drugima i sl.), da ne nailaze na barijere u informisanju i da relevantne informacije za osamostaljivanje najčešće dobijaju od

1 Cameron, C, Hauari, H. & Arisi, C. (2018). *Decent work and social protection for young people leaving care: Gaps and responses in 12 countries worldwide.* SOS Children's Villages: Vienna.

2 Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) (2022). *Assisting Care Leavers: Time for Action,* OECD Publishing: Paris, https://doi.org/10.1787/1939a9ec-en.

3 Burgund Isakov, A. i Lakićević, M. (2018). Emancipacija mladih sa alternativnog staranja – izazovi i šanse. *Godišnjak Fakulteta političkih nauka*, 12, 202-221

vršnjaka, hranitelja, osoblja u ustanovi i voditelja slučaja. Mišljenja su da je potrebno vreme da se pripreme za ono što im predstoji, te smatraju da su spremni za samostalan život između 18. i 25. godine. Za budućnost im je najznačajnije pronalazak posla i mesta stanovanja, iako veliki broj nema jasno rešenje gde će živeti po izlasku iz doma ili napuštanju hraniteljske porodice. Kao podršku u procesu osamostaljivanja najviše cene vaspitače, nastavnike, prijatelje i voditelje slučaja, a naglašavaju da bi im značilo više informacija o mogućnostima zaposlenja, finansijskoj podršci i uslugama za lični i emocionalni razvoj. Ključni izazov vide u kratkom vremenskom periodu koji imaju da se pripreme za otpust, budući da su informacije o napuštanju sistema neretko dobijali par meseci ili čak nekoliko dana pre izlaska iz doma ili napuštanja hraniteljske porodice (Nijemčević Popovski et al, 2021[4]).

O potrebama mladih koji napuštaju sistem alternativnog zbrinjavanja značajne podatke daje i Analiza stambenih potreba i prava mladih koji napuštaju sistem alternativnog zbrinjavanja, gde se ukazuje da se pitanje stanovanja ne može odvojiti od drugih ključnih potreba poput obezbeđivanja sredstava za život i razvoja svakodnevnih veština. Na osnovu razgovora sa mladima i stručnjacima zaključeno je da zanemarivanje stambenih potreba može dovesti do beskućništva, povratka u sistem socijalne zaštite, pa čak i do završetka u kaznenim zavodima. Posebno zabrinjava uočen trend da devojke stambeno pitanje rešavaju ulaskom u emotivne i bračne odnose, što može da vodi u nefunkcionalne veze, nasilje i eksploataciju. Analiza pokazuje da se najveći broj mladih vraća u primarne porodice, često u disfunkcionalne odnose i lošije uslove od onih u ustanovama, pri čemu mladi ističu da nisu dovoljno pripremljeni za tranziciju, a da vaspitači i hranitelji nemaju na raspologanju potrebne resurse da im pruže podršku. Sa druge strane, stručnjaci naglašavaju da podrška mladima uglavnom zavisi od ličnog entuzijazma zaposlenih u sistemu, a dostupni resursi, posebno lokalni, nisu dovoljni. Smatraju da nedostaje kontinuitet u brizi i da je potrebno aktivno praćenje mladih tokom određenog perioda nakon napuštanja sistema, kao i potpora u oblastima finansija, zdravstvene zaštite i međuljudskih odnosa. Ukazuju i da problemi mladih prevazilaze zapošljavanje, materijalna sredstva i stanovanje, jer je neophodna i emotivna i psihološka podrška, budući da iz sistema izlaze često prezaštićeni i nespremni za složenost funkcionisanja u društvenom životu. Dodatno, ističu neravnopravan položaj mladih u većim gradovima Srbije, posebno u Beogradu, gde imaju pristup određenim uslugama (npr. novčana pomoć do godinu dana), dok mladima iz hraniteljskih porodica u seoskim sredinama ove usluge nisu dostupne.

Uvažavajući kompleksnost položaja i potreba mladih iz sistema alternativnog staranja, te njihove višestruke vulnerabilnosti i neophodnosti aktivacije različitih aktera u podršci adaptacije mladih na samostalan život u zajednici, javila se potreba za sistematizacijom oblasti podrške osamostaljivanju mladih iz sistema alternativnog staranja. Jedan od evropskih modela koji pokazuje visoke potencijale za univerzalnom primenom jeste

4 Nijemčević Popovski, M, Tanasijević, J. i Tanasković, N. (2021). *Izveštaj o vršnjačkom istraživanju o napuštanju alternativnog staranja. Fondacija SOS Dečija sela*, dostupno na: https://zadecu.org/wp-content/uploads/2021/03/Vrsnjacko-istrazivanje-o-napustanju-AS-FINAL-1.pdf

model Velikih 5 (engl. Big-5 model), razvijen u Holandiji u saradnji sa mladima koji su lično prošli kroz sistem socijalne zaštite i profesionalcima iz oblasti socijalnog rada i omladinskog sektora, sa ciljem da olakša prelazak mladih iz sistema podrške ka samostalnom životu. Model je zasnovan na sumiranju iskustava mladih i stručnjaka koji sa njima rade i pregledu istraživačkih izveštaja o potrebama i izazovima mladih iz većeg broja zemalja različitog kulturološkog podneblja. Model Velikih 5 mapira pet ključnih ključnih domena podrške, odnosno pet ključnih oblasti kojima je potrebno posvetiti pažnju pri osamostaljivanju mladih iz sistema alternativnog staranja: stanovanje, prihodi, opšte blagostanje, školovanje/zaposlenje i lična mreža.

Oblast 1 – STANOVANJE

Opis oblasti:	
Stanovanje podrazumeva da mlada osoba ima odgovarajuće, pristupačno mesto za život u kojem živi sama ili sa drugima i u kojem može boraviti duže vreme i razvijene veštine praktične brige o domaćinstvu.	
Teme rada sa mladima usmerene na oblast:	***Najčešći modaliteti podrške:***
✔ Rešavanje stambenog pitanja ✔ Ishrana i pripremanje hrane ✔ Poznavanje zakonskih prava ✔ Planiranje budućnosti	✔ Stanovanje uz podršku za mlade u procesu osamostaljivanja ✔ Radionice praktičnih životnih veština

Stanovanje – prilike u Republici Srbiji

Raspoloživi resursi za zadovoljenje potrebe za stanovanjem u Srbiji su vrlo oskudni. Prema podacima iz Registra licenci Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, ukupno 14 subjekata u Srbiji poseduje licencu za pružanje usluge stanovanje uz podršku[5], ali samo tri su usmerena na mlade. Jedan od njih bio je registrovan pri Centru za socijalni rad Užice, koji je prestao sa radom 2022. godine, drugi je registrovan pri udruženju građana Atina koje pruža podršku mladima i odraslima žrtvama trgovine ljudima, dok je treći registrovan pri Centru za socijalni rad Šabac sa kapacitetom za smeštaj dvoje mladih, sa ograničenom licencom. Mladi u Beogradu imaju nešto bolju situaciju zahvaljujući Odluci o pravima i uslugama socijalne zaštite[6] kojom je predviđeno pravo na privremeno stanovanje za mlade bez roditeljskog staranja po prestanku usluge smeštaja, pod određenim uslovima. Grad Beograd i Sekretarijat za socijalnu zaštitu obezbedili su šest stanova u kojima može stanovati 12 mladih u procesu osamostaljivanja, i to u periodu do dve godine. Gradski centar za socijalni rad vrši nadzor i pruža stručnu pomoć, grad obezbeđuje sredstva za opremanje i održavanje,

5 Spisak izdatih licenci dostupan je na: https://www.minrzs.gov.rs/sr/registri/sektor-za-brigu-o-porodici-i-socialnu-zastitu

6 Službeni list Grada Beograda, br. 65/23

a korisnici snose troškove korišćenja stana. Slične odluke o pravu na privremeno stanovanje za mlade u procesu osamostaljivanja postoje i na nivou drugih gradova, kao što su Novi Sad, Kragujevac, Šabac, Zrenjanin i ostali. Dodatno, od posrednog značaja za mlade koji napuštaju sistem alternativnog staranja jeste i Zakon o pravima korisnika usluga privremenog smeštaja u socijalnoj zaštiti[7], koji naglašava značaj kontinuiranog osposobljavanja za samostalan život i puno i ravnopravno učešće u društvu. Ovim zakonom je propisano i redovno preispitivanje opravdanosti boravka u ustanovi (na šest meseci za maloletne i na 12 meseci za punoletne korisnike), kao i pravo korisnika da budu zaštićeni od zlostavljanja, zanemarivanja i eksploatacije, da održavaju kontakte i posete sa članovima porodice i drugim licima, osim ako to nije u njihovom interesu.

Oblast 2 – PRIHODI

Opis oblasti:	
Prihodi se odnose na to da je mlada osoba dobro pripremljena da bude finansijski nezavisna, da ima razvijene veštine za sprečavanje i rešavanje dugovanja, ili, da mlada osoba ima stabilan prihod koji je dovoljan u datom trenutku i za blisku budućnost.	
Teme rada sa mladima usmerene na oblast:	***Najčešći modaliteti podrške:***
✔ Upravljanje budžetom i korišćenje novca ✔ Poznavanje zakonskih prava ✔ Planiranje budućnosti	✔ Karijerno vođenje i savetovanje ✔ Radionice praktičnih životnih veština ✔ Tradicionalno mentorstvo

Prihodi – prilike u Republici Srbiji

Za osamostaljivanje mladih koji napuštaju sistem alternativnog staranja o deci pažljivo osmišljena materijalna davanja mogu biti od presudnog značaja. Zakon o socijalnoj zaštiti[8] predviđa više oblika materijalne podrške: novčanu socijalnu pomoć, pomoć za osposobljavanje za rad, jednokratnu novčanu pomoć, pomoć u naturi i druge vidove podrške. Novčana socijalna pomoć namenjena je materijalno ugroženim građanima koji svojim radom, prihodima od imovine ili iz drugih izvora stiču prihod manji od iznosa novčane socijalne pomoći[9], te nije specifičan vid podrške namenjen mladima koji napuštaju alternativni sistem staranja. Za ovu grupu mladih značajna može biti jednokratna novčana pomoć (ili u naturi), koju odobrava centar za socijalni rad, a finansira lokalna samouprava, u slučajevima iznenadne ili trenutne socijalne potrebe, kao i licu koje se upućuje na domski ili porodični smeštaj ukoliko ne raspolaže sredstvima da

7 Službeni glasnik RS, br. 126/21

8 Službeni glasnik RS, br. 24/11 i 117/22 – odluka US

9 Shodno Rešenju o nominalnim iznosima novčane socijalne pomoći (Službeni glasnik RS, br. 42/25), počev od aprila 2025. godine nominalni iznosi novčane socijalne pomoći utvrđuju se za pojedinca, odnosno nosioca prava u porodici, u visini od 12.181,00 dinara.

obezbedi odeću, obuću i troškove prevoza do smeštaja. Pravo na specifičnu novčanu pomoć mladima u procesu osamostaljivanja detaljno je uređeno u Beogradu, dok mladi u drugim delovima Srbije ne uživaju ovaj vid podrške, već ostvaruju pravo na novčanu pomoć kao i ostali građani u stanju potrebe. Naime, predviđeno je pravo na stalnu novčanu pomoć u visini prosečne zarade u Beogradu, u trajanju do godinu dana, za mlade sa prebivalištem u Beogradu najmanje dve godine pre završetka školovanja[10]. U Nacrtu Strategije socijalne zaštite za period 2019-2025 predloženo je uvođenje nove vrste materijalne podrške na nacionalnom nivou - mesečna novčana pomoć mladima koji su bivši korisnici smeštaja, u trajanju do dve godine i u iznosu od 50% prosečne zarade u Srbiji, kojom bi se, prema procenama, na godišnjem nivou obuhvatilo oko 100 mladih.

Oblast 3 – OPŠTE BLAGOSTANJE

Opis oblasti:	
Opšte blagostanje podrazumeva da mlada osoba ima razvijene lične snage i veštine, odnosno razvijenu spremnost da se mentalno i fizički suoči sa budućnošću, da prepozna krizne situacije i da zna gde i kome može da se obrati za pomoć.	
Teme rada sa mladima usmerene na oblast:	***Najčešći modaliteti podrške:***
✔ Briga o fizičkom zdravlju ✔ Lična bezbednost ✔ Snalaženje u kriznim situacijama ✔ Planiranje porodice ✔ Prevencija seksualno prenosivih bolesti ✔ Lični identitet ✔ Mentalno zdravlje ✔ Emocije i komunikacija ✔ Veštine rešavanja problema i donošenja odluka	✔ Radionice socijalnih veština ✔ Slobodno-vremenske aktivnosti u zajednici ✔ Psihološka podrška i savetovanje

Opšte blagostanje i lična mreža – prilike u Republici Srbiji

Za osamostaljivanje mladih koji napuštaju sistem alternativnog staranja o deci pažljivo Kada je reč o opštem blagostanju mladih u procesu osamostaljivanja od izuzetnog je značaja ostvarivanje prava na socijalnu zaštitu, koja podrazumeva pružanje pomoći i osnaživanje za samostalan i produktivan život, kao i sprečavanje socijalne isključenosti. Pravo na socijalnu zaštitu ostvaruje se pružanjem usluga socijalne zaštite i materijalnom

10 Odluka o pravima i uslugama socijalne zaštite (Službeni glasnik grada Beograda, br. 109/2022)

podrškom, a one obuhvataju: usluge procene i planiranja, dnevne usluge u zajednici, usluge podrške za samostalan život, savetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge i usluge smeštaja.

Usluge podrške za samostalan život namenjene su tome da pojedincu omoguće da ravnopravno zadovoljava osnovne potrebe, poboljša kvalitet života i vodi aktivan i samostalan život u društvu. Njih u načelu obezbeđuje jedinica lokalne samouprave, dok odluku o korišćenju donosi centar za socijalni rad prema prebivalištu korisnika. Dostupnost ovih usluga često zavisi od raspoloživih izvora finansiranja. Jedinice lokalne samouprave su nadležne za finansiranje dnevnih usluga u zajednici, podrške za samostalan život (uz izuzetke), savetodavno-terapijskih i edukativnih usluga, jednokratnih pomoći, kao i inovativnih usluga na lokalnom nivou. U pružanju usluga obavezno se sačinjava plan za samostalan život, najkasnije sa 14 godina, i to za sve mlade koji ne žive sa roditeljima, uključujući one pod starateljstvom, u hraniteljskim porodicama ili ustanovama. U izradi plana učestvuju voditelj slučaja, mlada osoba, roditelji ili staratelji, hranitelji, stručni radnici i druge značajne osobe i službe. Izradi plana prethodi procena veština, koja obuhvata brigu o sebi, higijenu, upravljanje novcem i stanovanjem, zdravstvenu i stomatološku negu, ličnu bezbednost i snalaženje u kriznim situacijama, ishranu i kupovinu, planiranje porodice i prevenciju bolesti, roditeljske veštine, zapošljavanje, rešavanje problema i donošenje odluka, korišćenje resursa zajednice i poznavanje zakonskih prava. Plan emancipacije treba da obezbedi podršku u prelasku iz struktuiranog i nadgledanog okruženja u samostalan život i u velikoj meri obuhvata tele od značaja za opšte blagostanje, ali, sasvim očekivano, usmerava se i na druge oblasti podrške mladoj osobi.

Kada je reč o opštem blagostanju mladih koji napuštaju sistem alternativne zaštite, značajnu ulogu imaju aktivnosti omladinskog rada definisane Zakonom o mladima[11], koji omladinu definiše kao lica od 15 do 30 godina i predviđa finansiranje omladinskih programa iz budžeta Republike Srbije radi unapređenja uslova za lični i društveni razvoj, karijerno vođenje, kvalitetno provođenje slobodnog vremena, zdrav stil života i aktivno učešće mladih u društvu. Kako je ustanovljeno da se mladi, posebno oni u ruralnim sredinama, suočavaju sa složenim problemima zbog nedostatka kulturnih, zdravstvenih i socijalnih usluga, u Srbiji je formirano 140 kancelarija za mlade i 78 saveta za mlade, usvojena su 43 lokalna akciona plana, osposobljeno je 65 omladinskih klubova i 73 teretane na otvorenom, uz aktiviranje mreže od preko 1.700 aktera u omladinskom radu, sa posebnim fokusom na omladinske radnike[12]. Ideja jeste obezbeđivanje prostora i usluga za mlade u skladu sa evropskim standardima, sa akcentom na mlade iz osetljivih grupa van formalnog obrazovanja.

11 Službeni glasnik RS, br. 50/11 i 16/22

12 Strategija za mlade u Republici Srbiji za period od 2023. do 2030. godine (Službeni glasnik RS, br. 9/23)

Oblast 4 – ŠKOLOVANJE/ZAPOSLENJE

Opis oblasti:	
Domen školovanje/zaposlenje obuhvata ne samo obrazovno ili radno angažovanje mladih, već i promišljanje o budućnosti – da mlada osoba ima jasnu viziju šta želi da radi i čime želi da se bavi.	
Teme rada sa mladima usmerene na oblast:	***Najčešći modaliteti podrške:***
✔ Planiranje obrazovanja i zanimanja ✔ Podizanje zapošljivosti i zaposlenje ✔ Planiranje budućnosti	✔ Karijerno vođenje i savetovanje ✔ Podrška u obrazovanju ✔ Tradicionalno mentorstvo

Školovanje/zaposlenje – prilike u Republici Srbiji

Emancipacija mladih zahteva materijalna sredstva koja se ne obezbeđuju samo kroz socijalna davanja, već i kroz zaposlenje, koje je ključan način za trajno osamostaljivanje. Pronalaženje posla i stabilnog zaposlenja osnovne su potrebe mladih koji izlaze iz sistema alternativnog staranja, a ove potrebe prevazilaze isključivo materijalni aspekt zaposlenja i usmeravaju se na potragu za budućim socijalnim ulogama u društvu, te u velikoj meri potpomažu uključivanje mladih u širu zajednicu. Mladima je u ovom domenu na raspolaganju podrška u karijernom razvoju i zaposlenju kroz različite sisteme.

Zakon o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti[13] predviđa da sva nezaposlena lica imaju pravo na: obaveštavanje o mogućnostima i uslovima za zapošljavanje, korišćenje usluga Nacionalne službe za zapošljavanje, izradu individualnog plana zapošljavanja, učešće u merama aktivne politike zapošljavanja i pravo na novčanu naknadu za vreme nezaposlenosti. Dodatno, iako prema Zakonu o zapošljavanju, mladi u procesu osamostaljivanja nisu izdvojeni kao posebna grupa, oni se tretiraju kao kategorija teže zapošljivih lica, što im omogućava pristup merama aktivne politike zapošljavanja - posredovanje pri zapošljavanju, profesionalna orijentacija, subvencije, obuke, podrška samozapošljavanju, podsticaji i javni radovi, pri čemu se u Akcionom planu za sprovođenje Strategije zapošljavanja[14] predviđaju subvencije za poslodavce za zapošljavanje nezaposlenih lica iz kategorije teže zapošljivih.

Situacija na tržištu rada u Srbiji za mlade, uključujući i one koji napuštaju alternativno zbrinjavanje, ocenjuje se kao nepovoljna, pri čemu su mladi često neaktivni i ne koriste dostupne institucije za podršku pri zapošljavanju. Srbija je 2021. godine potvrdila

13 Službeni glasnik RS, br. 36/2009, 88/2010, 38/2015, 113/2017, 113/2017 - dr. zakon i 49/2021, skraćeno: Zakon o zapošljavanju

14 Akcioni plan za period od 2024. do 2026. godine za sprovođenje Strategije zapošljavanja u Republici Srbiji za period od 2021. do 2026. godine

Deklaraciju Zapadnog Balkana[15] i obavezala se na postepeno uvođenje Garancije za mlade, čiji prvi ciklus traje od 2023. do 2026. godine[16]. Pilot programi sprovode se u Nišu, Kruševcu i Sremskoj Mitrovici, a potom će se proširiti na celu zemlju. Garancija za mlade namenjena je osobama do 30 godina koje su duže od četiri meseca na evidenciji nezaposlenih ili su završile školovanje, a predviđa podršku pri pronalaženju posla, dodatnom obrazovanju ili stručnom osposobljavanju. Poseban fokus stavljen je na mlade u NEET statusu (van rada, obrazovanja i obuke), u koje spadaju i mladi bez roditeljskog staranja, a značajnu ulogu u njihovoj aktivaciji imaju organizacije civilnog i omladinskog sektora. Nezaposleni mlađi od 30 godina u okviru Garancije za mlade mogu računati na savetodavne i pripremne usluge za uključivanje na tržište rada, ponude za zaposlenje i podršku za nastavak obrazovanja[17]. Nakon prijave u Nacionalnu službu za zapošljavanje i procene potreba, mladi mogu koristiti različite usluge podrške pri zapošljavanju: savetovanje sa savetnikom za mlade, motivaciono-akcione radionice, uključivanje u Klub za traženje posla, učešće na sajmovima zapošljavanja, kratke obuke (npr. za strane jezike, digitalne veštine i komunikaciju), pravo na novčani dodatak za brigu o deci za samohrane roditelje i priznavanje ranije stečenih znanja i veština kroz sertifikate. Kada je reč o zaposlenju, mladi mogu biti upućeni poslodavcima, zaposleni uz subvencije, samozaposleni uz finansijsku podršku, angažovani kod privatnih poslodavaca radi sticanja iskustva ili kroz javne radove u nerazvijenim sredinama. Treći oblik podrške odnosi se na obrazovanje i obuhvata šestomesečne prakse bez zasnivanja radnog odnosa, obuke za sticanje potrebnih sertifikata, obuke na zahtev poslodavca sa mogućnošću kasnijeg zapošljavanja i programe funkcionalnog osnovnog obrazovanja za mlade bez završenog osnovnog obrazovanja.

15 Deklaracija Zapadnog Balkana o osiguranju održive integracije mladih na tržište rada (Brdo kod Kranja, Slovenija, 8. jul 2021. godine

16 Garancija za mlade za period od 2023. do 2026. godine (*Službeni glasnik RS*, br. 120/23)

17 Više o tome dostupno na: https://nsz.gov.rs/filemanager/Files/Dokumenta/Garancija%20za%20mlade/Brosura%20GzM.pdf

Oblast 5 – LIČNA MREŽA

Opis oblasti:	
Lična mreža ogleda se u prisustvu barem jedne odrasle osobe od poverenja u životu mlade osobe, kao i u kontaktima ili izgrađenim odnosima sa članovima porodice, prijateljima i poznanicima koji mladima mogu pružiti podršku i biti im oslonac.	
Teme rada sa mladima usmerene na oblast:	***Najčešći modaliteti podrške:***
✔ Odnosi sa bliskim drugima ✔ Korišćenje resursa zajednice	✔ Klub za mlade ✔ Vršnjačka edukacija ✔ Vršnjačko mentorstvo ✔ Tradicionalno mentorstvo ✔ Volonterske aktivnosti mladih ✔ Psihološka podrška i savetovanje ✔ Dnevni boravak za mlade sa problemima u ponašanju

Lična mreža – prilike u Republici Srbiji

Kao i kada je reč o opštem blagostanju mladih u procesu osamostaljivanja, i po pitanju domena lične mreže od izuzetnog je značaja ostvarivanje prava na socijalnu zaštitu, te korišćenje usluga socijalne zaštite, a one obuhvataju: usluge procene i planiranja, dnevne usluge u zajednici, usluge podrške za samostalan život, savetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge i usluge smeštaja, pri čemu savetodavno-terapijske usluge mogu predstavljati posebno značajan resurs u ovoj oblasti. Pored plana za samostalan život koji usmerava osamostaljivanje mlade osobe, kao posebno značajan za domen lične podrške javlja se plan stalnosti. Kada su u pitanju mladi koji napuštaju hraniteljske porodice, centar za socijalni rad izrađuje planove zaštite deteta i mlade osobe na hraniteljstvu, uključujući plan stalnosti koji određuje trajanje hraniteljstva, mogućnost povratka u porodicu porekla i aktivnosti podrške porodici radi očuvanja kontakta i razvoja roditeljskih kapaciteta. Praćenje hraniteljstva sprovodi savetnik za hraniteljstvo, koji ima obavezu da intenzivira podršku u kriznim situacijama i tokom razvojnih prekretnica, poput polaska u školu, prelaska na razrednu nastavu, izbora srednje škole i perioda osamostaljivanja.

Dodatno, resursi omladinskog sektora, te aktivnosti omladinskog rada usmerene na socijalno uključivanje mladih iz osetljivih grupa, kvalitetno provođenje slobodnog vremena i aktivno učešće mladih u društvu predstavljaju značajan resurs za razvoj lične mreže mladih tokom i nakon napuštanja sistema alternativne brige.

Potrebe mladih i mapirane oblasti podrške prepoznate su i aktuelnim nacionalnim analizama usmerenim na pripremu strateških dokumenata u domenu socijalne zaštite, poput **Ex-ante analize efekata politike socijalne zaštite u periodu 2022 - 2030 godine**. U ovoj analizi ukazano je na potrebu za dodatnim finansijskim sredstvima za stanovanje, obuke i stabilnu egzistenciju mladih koji napuštaju sistem alternativnog staranja, kao i za reorganizaciju rada sa mladima, uključivanje osoba od poverenja i unapređenje zaštite bivših korisnika smeštaja. Predloženo je uvođenje novčane pomoći mladima bivšim korisnicima usluga smeštaja, usvajanje standarda pripreme za osamostaljivanje koji obuhvataju razvoj životnih i socijalnih veština, zapošljavanje, stanovanje, kontinuitet porodičnih odnosa i integraciju u zajednicu. Pored toga, preporučuje se uspostavljanje posebnog programa podrške u procesu socijalnog i ekonomskog osamostaljivanja, uključujući saradnju sa firmama kroz prakse, obuke i stipendije, kao i aktivnosti za razvoj psihosocijalnih veština mladih.

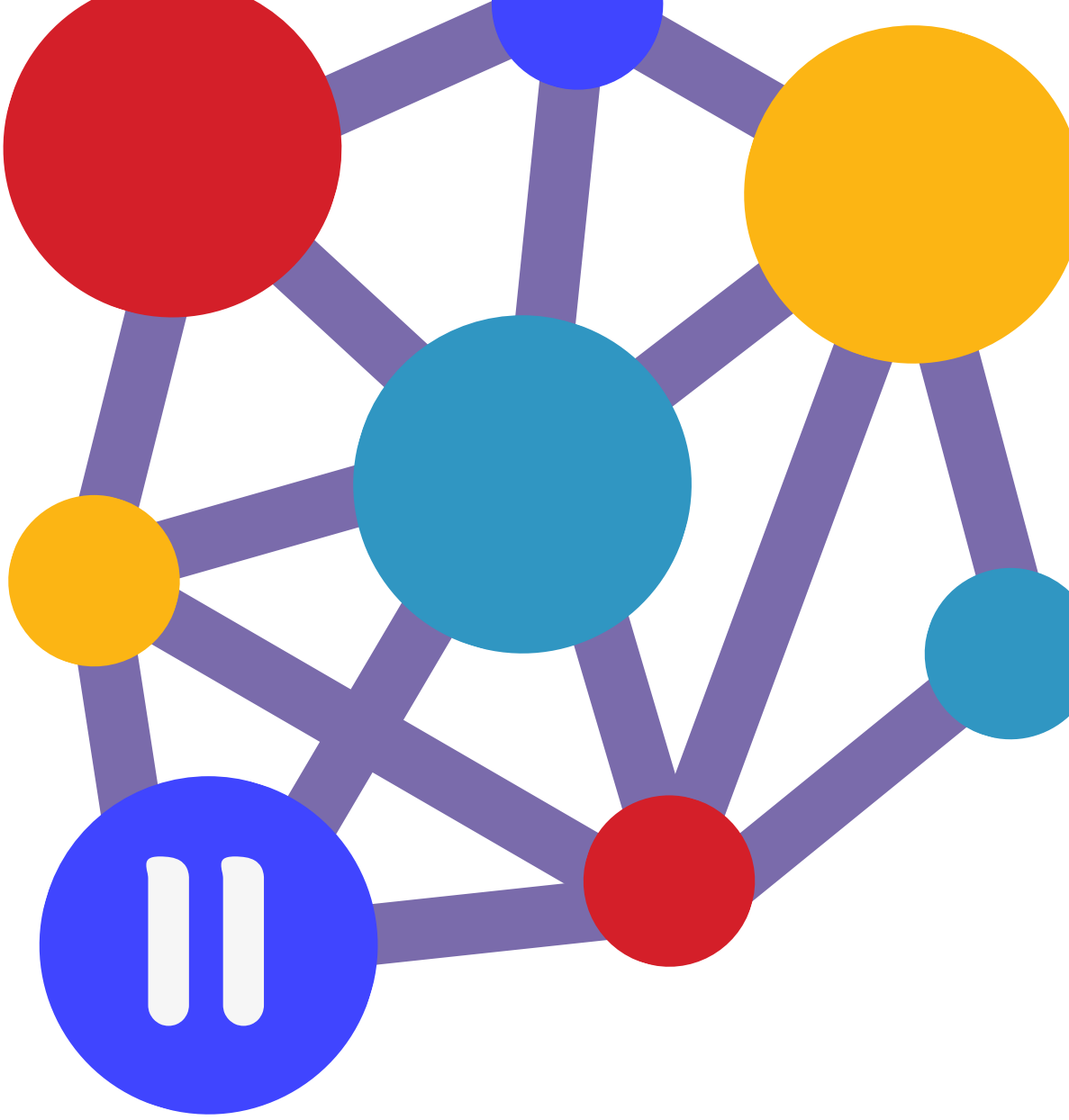

Baza organizacija civilnog društva u Srbiji koje pružaju podršku osamostaljivanju mladih

Istraživanjem su mapirane 63 organizacije civilnog društva iz svih regiona Srbije koje aktivno sprovode aktivnosti usmerene na osamostaljivanje mladih.

34,9% organizacija pripada Beogradskom regionu, 27% Regionu Vojvodine, 23,8% Regionu Južne i Istočne Srbije, 12.7% Šumadije i Zapadne Srbije dok je na Regionu Kosova i Metohije mapirana jedna organizacija.

Najveći broj organizacija (36 od 63) ima više od deset godina iskustva u direktnom radu sa decom i mladima. Organizacije sa najviše iskustva najzastupljenije su u Beogradskom regionu i u Vojvodini.

Gotovo sve organizacije imaju iskustvo rada sa mladima iz osetljivih društvenih grupa. Iskustvo u radu sa mladima bez roditeljskog staranja ima nešto više od polovine organizacija iz uzorka (37), dok ostale pokazuju visoku spremnost da ovu kategoriju mladih aktivno uključe u svoje aktivnosti.

Organizacije pružaju besplatnu podršku mladima, mahom imaju uspostavljenu saradnju sa većim brojem aktera iz svoje lokalne zajednice i iskazuju spremnost za unapređenjem saradnje i umrežavanjem.

5
2
4
1
1
1
2
23
1
1
1
1
1
3
1
1
3
2
1
2
1
1
1
1
1
1

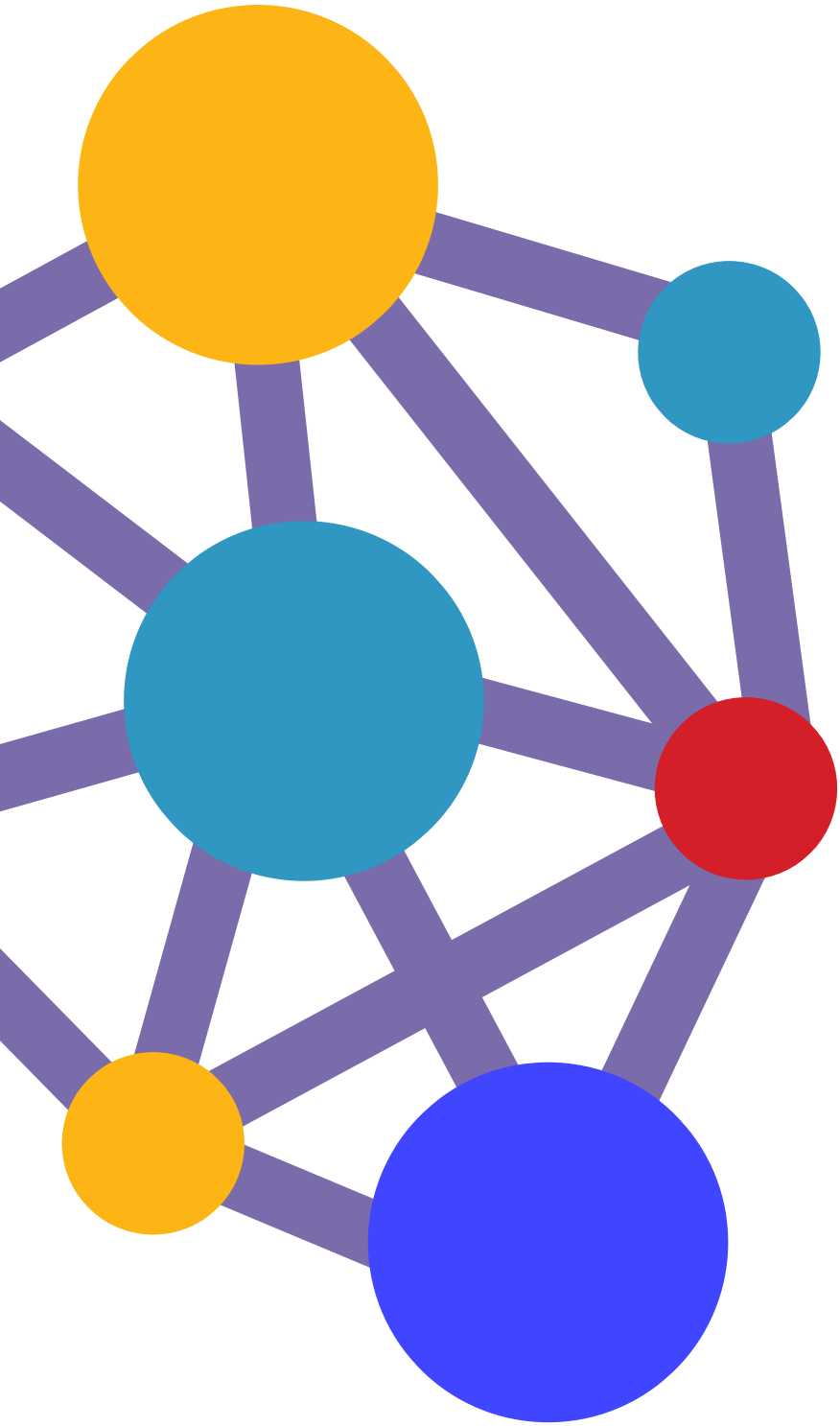

BEOGRAD	Stanovanje	Prihodi	Blagostanje	Školovanje/ zaposlenje	Lična mreža
ALMANAH DUŠE - EDUKATIVNO SAVETODAVNI CENTAR 069/22-50-256 radiskovicana@gmail.com			✔	✔	✔
BALKANSKI KREATIVNI CENTAR 069/12-12-332			✔	✔	✔
BEOGRADSKA OTVORENA ŠKOLA – BOŠ 060/30-65-800, bos@bos.rs				✔	
CENTAR ZA EDUKACIJU I PORODIČNU TERAPIJU 069/15-12-974 vanjasvc@gmail.com			✔		✔
CENTAR ZA INTEGRACIJU MLADIH - CIM 011/33-90-258 office@cim.org.rs	✔	✔	✔	✔	✔
CENTAR ZA POZITIVAN RAZVOJ DECE I OMLADINE - CEPORA 069/77-23-31 office@cepora.org	✔	✔	✔	✔	✔
CENTAR ZA SOCIJALNO PREVENTIVNE AKTIVNOSTI - GRIG 064/19-46-935 office@cspa-grig.org	✔	✔	✔	✔	✔
CENTAR ZVEZDA[1] 063/83-39-001 centarzvezda@gmail.com	✔	✔	✔	✔	✔
FONDACIJA „SOS DEČIJA SELA SRBIJA” [2] 011/39-89-776 fondacija@sos-decijasela.rs	✔	✔	✔	✔	✔
INKLUZIVNI RAZVOJNI KRUG ZA DECU I MLADE „MOJ NAČIN“ 069/18-61-600 mojnacin.myway@gmail.com	✔		✔	✔	✔

1 Pored Beograda, aktivnosti udruženja su dostupne i u Kragujevcu i Nišu.

2 Pored Beograda, aktivnosti udruženja su dostupne i u Kraljevu.

BEOGRAD	Stanovanje	Prihodi	Blagostanje	Školovanje/ zaposlenje	Lična mreža
KARIJERNI POČETAK - ONLINE PLATFORMA 069/42-40-990 info@careerlaunch.rs				✔	
MLADI ISTRAŽIVAČI SRBIJE - MIS 011/31-11-314 office@mis.org.rs					✔
MREŽA PSIHOSOCIJALNIH INOVACIJA – PIN 062/88-80-927 office@pin.org.rs	✔	✔	✔	✔	✔
NEVLADINA ORGANIZACIJA RE GENERACIJA 061/69-51-243 info@regeneracija.org			✔		✔
ORGANIZACIJA KREATIVNOG OKUPLJANJA - OKO ocd.organization@gmail.com			✔	✔	✔
PRIJATELJI DECE SRBIJE - PDS 011/33-43-135 pds@eunet.rs		✔	✔	✔	✔
UDRUŽENJE ADVENTISTIČKI RAZVOJNI I HUMANITARNI RAD - ADRA 011/41-18-661 office@adra.org.rs	✔	✔	✔	✔	✔
UDRUŽENJE GRAĐANA „BIBIJA ROMSKI ŽENSKI CENTAR” 011/32-86-234 rsz@bibija.org.rs	✔	✔	✔	✔	✔
UDRUŽENJE GRAĐANA ZA BORBU PROTIV TRGOVINE LJUDIMA I SVIH OBLIKA NASILJA NAD ŽENAMA „ATINA” 061/63-84-071 office@atina.org.rs	✔	✔	✔	✔	✔
UDRUŽENJE MLADIH MOJ KRUG 063/74-93-865 ngomojkrug@gmail.com	✔	✔	✔	✔	✔

BEOGRAD	Stanovanje	Prihodi	Blagostanje	Školovanje/ zaposlenje	Lična mreža
UDRUŽENJE MUZIČKE UMETNOSTI - UMUS - MUSIC ART PROJECT[3] office@musicartpro.rs	✔	✔	✔	✔	✔
UDRUŽENJE OSOBA SA INVALIDITETOM BEOGRAD udruzenje@uosi-beograd.org.rs	✔		✔	✔	✔
UDRUŽENJE ZA POMOĆ OSOBAMA SA POSEBNIM POTREBAMA - VOŽDOVAC Kontakt: 060/68-95-752 vozdovacmnro@gmail.com	✔	✔	✔	✔	✔
VEGA OMLADINSKI CENTAR Kontakt: 064/43-41-065 vegayc@gmail.com			✔		✔

3 Pored Beograda, aktivnosti udruženja su dostupne i u Bujanovcu.

VOJVODINA		Stanovanje	Prihodi	Blagostanje	Školovanje/ zaposlenje	Lična mreža
Subotica	**UDRUŽENJE „IUVENTUS VENTUS“** 069/1141-993 hullo.zsoci@gmail.com	✔		✔	✔	✔
Sombor	**CENTAR ZA RAZVOJ ZAJEDNICE LINK** 061/16-25-342 linksombor@gmail.com	✔	✔	✔	✔	✔
	SOMBORSKI EDUKATIVNI CENTAR - SEC 025/444-249; 064/33-04-582 soeducentar@yahoo.com	✔	✔	✔	✔	✔
	UDRUŽENJE ZA POMOĆ MENTALNO NEDOVOLJNO RAZVIJENIM OSOBAMA GRADA SOMBORA 062/8619516 mnroso@gmail.com	✔		✔		✔
Kjajićevo	**KULTURNI CENTAR KJAJIĆEVO - KCK** 061/642-78-43 kckljajicevo@gmail.com			✔		✔
Novi Sad	**CENTAR ZA OMLADINSKI RAD - CZOR** 062/487-771 czor@czor.org	✔	✔	✔	✔	✔
	GRUPA „IZAĐI“ 069/19-94-235 office@izadji.rs	✔	✔	✔	✔	✔
Bačko Gradište	**HUMANITARNO UDRUŽENJE „ĐINA“** hudjina@gmail.com	✔	✔	✔	✔	✔
Bečej	**BEČEJSKO UDRUŽENJE MLADIH - BUM** 063/544-321 office@bum-becej.org		✔	✔	✔	✔
Senta	**UDRUŽENJE ZA POMOĆ I RAZVOJ DECE SA POSEBNIM POTREBAMA I PODRŠKU NJIHOVIM PORODICAMA „SINAPSIS CENTAR“** info@synapsiscenter.com	✔		✔		✔
Zrenjanin	**BISKUPIJSKI KARITAS ZRENJANIN** 023/510-447 caritas.zr@mts.rs	✔	✔	✔	✔	✔

VOJVODINA		Stanovanje	Prihodi	Blagostanje	Školovanje/ zaposlenje	Lična mreža
Pančevo	**SINHRO** 013/21-13-031 sinhropancevo@gmail.com		✔	✔	✔	✔
	UDRUŽENJE „NA POLA PUTA“ 060/06-89-659 contact@napolaputa.org	✔	✔	✔		✔
	ŽENSKA ARTIVISTIČKA INICIJATIVA - ŽAI femaleartivisticinitiative@gmail.com			✔		✔
Šid	**BISKUPIJSKI CARITAS SREM** 011/26-16-281 secretariat@caritas-srem.rs			✔	✔	✔

ŠUMADIJA I ZAPADNA SRBIJA		Stanovanje	Prihodi	Blagostanje	Školovanje/ zaposlenje	Lična mreža
Požega	**UDRUŽENJE „FORUM CIVILNE AKCIJE FORCA"** office@forca.rs	✔	✔	✔	✔	✔
Kragujevac	**DRUŠTVO ISTORIČARA ŠUMADIJE - DIŠ** drustvoistoricarasumadije@gmail.com			✔		✔
	NEFORMALNA GRUPA MLADIH PISACA - PISKOLOVKA piskolovka.org@gmail.com			✔	✔	✔
	URADIMO ZAJEDNO 064/19-96-645 uradimozajedno1@gmail.com	✔	✔	✔	✔	✔
Kruševac	**EDUKATIVNI CENTAR KRUŠEVAC - ECK** 037/243-004 office@ec.org.rs	✔	✔	✔	✔	✔
Novi Pazar	**REAKT** 066/400-587 re_akt@hotmail.com			✔	✔	✔

JUŽNA I ISTOČNA SRBIJA		Stanovanje	Prihodi	Blagostanje	Školovanje/ zaposlenje	Lična mreža
Smederevska Palanka	**CENTAR ZA RAZVOJ ROMSKE ZAJEDNICE „AMARO DROM"** 061/17-50-926 amarodrom.2011@gmail.com	✔		✔	✔	✔
Velika Plana	**EDUKACIJA ZA BUDUĆNOST PRASKOZORJE** 060/74-42-089, udruzenjepraskozorje2023@gmail.com			✔	✔	✔
Požarevac	**OMLADINA JAZAS-A POŽAREVAC** 066/118-504 office@jazaspozarevac.org	✔	✔	✔	✔	✔
Kostolac	**ROMSKO UDRUŽENJE ŽENA - RUŽ - BRANIČEVSKOG OKRUGA** 063/81-50-599 ruz.kostolac17@gmail.com			✔	✔	✔
Knjaževac	**CENTAR LOKALNE DEMOKRATIJE LDA** 062/233-263 ldacss@aldaintranet.org			✔	✔	✔
Zaječar	**CENTAR ZA RANU INTERVENCIJU KOD DECE „POLETARAC"** 065/58-08-101 poletarac.za@gmail.com			✔	✔	✔
	DEČIJI CENTAR 064/15-49-810 office@decijicentar.org.rs	✔	✔	✔	✔	✔
	TOC - ASOCIJACIJA ZA RAZVOJ ODRŽIVIH ZAJEDNICA 069/44-41-091 office@toc.rs	✔	✔	✔	✔	✔
Pirot	**UDRUŽENJE GRAĐANA OSVEŽENJE** 010/501-820 udruzenje.osvezenje@gmail.com		✔	✔	✔	✔

JUŽNA I ISTOČNA SRBIJA		Stanovanje	Prihodi	Blagostanje	Školovanje/ zaposlenje	Lična mreža
Niš	**DŽEDAJSKI POKRET** 064/14-47-976 dzedajskipokret@gmail.com	✔	✔	✔	✔	✔
	GRUPA ZA DECU I MLADE „INDIGO" indigo@indigo.org.rs			✔	✔	✔
	NEVLADINA ORGANIZACIJA DAN 063/87-69-127 info@organizacijadan.org	✔		✔	✔	✔
Leskovac	**YOUTH INFO CENTAR** 063/83-35-204 lenazizi72@gmail.com			✔	✔	✔
Vladičin Han	**UDRUŽENJE „VELES - VLADIČIN HAN"** udruzenje.veles@gmail.com		✔	✔	✔	✔
Vranje	**UDRUŽENJE MLADIH „NAŠ SVET, NAŠA PRAVILA"** podrska@nsnp.org.rs			✔		✔

KOSOVO I METOHIJA		Stanovanje	Prihodi	Blagostanje	Školovanje/ zaposlenje	Lična mreža
Priština	**MLADA AKTIVNA GRAČANICA - MAG** 065/52-63-822 mladagracanica@gmail.com	✔	✔	✔	✔	✔

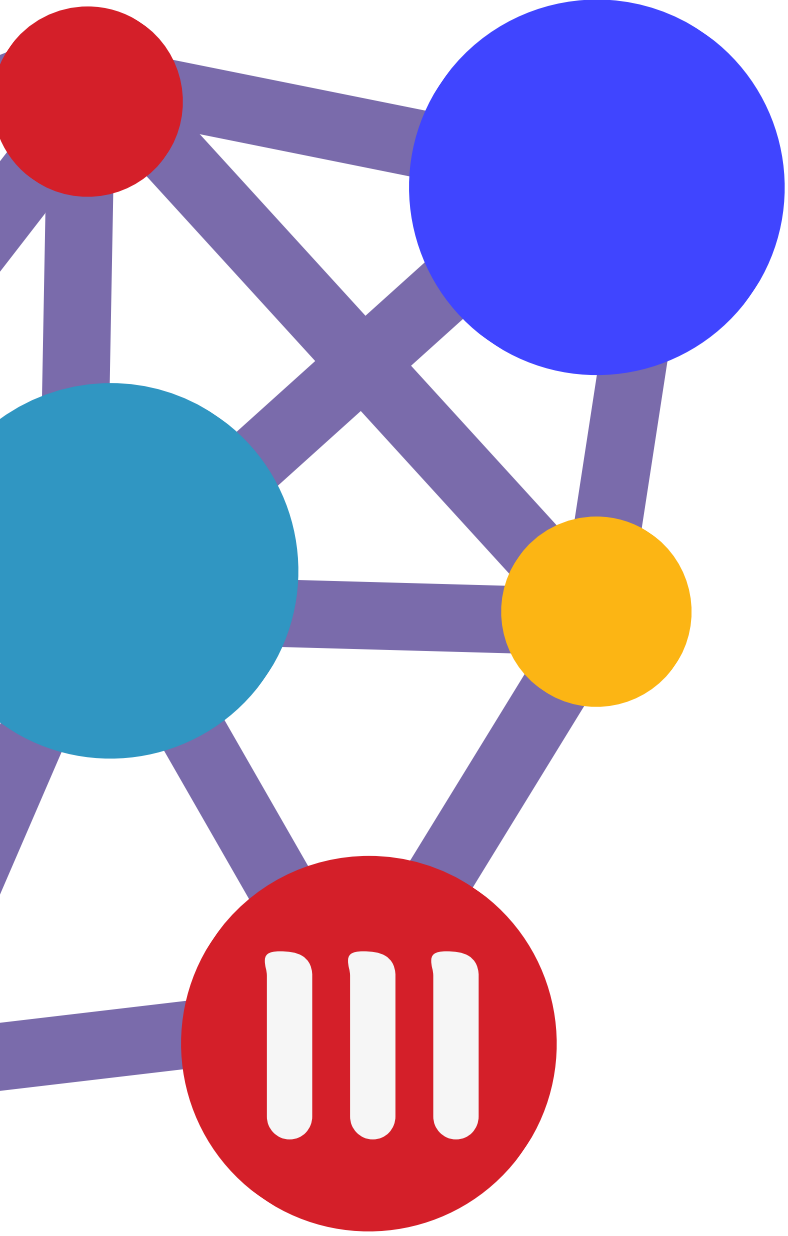

Katalog dostupnih programa organizacija civilnog društva značajnih za osamostaljivanje mladih iz sistema alternativnog staranja

Od mapiranih 63 organizacija, izdvojeni su i detaljnije prikazani programi podrške osamostaljivanju mladih iz sistema alternativnog staranja koje sprovode 23 organizacije civilnog društva iz različitih regiona Republike Srbije.

Za svaku organizaciju dat je pregled programskih aktivnosti i aktuelni kontakt osobe zadužene za uključivanje mladih iz sistema alternativnog staranja u aktivnosti, te se stručnjaci/kinje angažovani oko podrške mladima izuzetno ohrabruju da aktivno koriste dostupne resurse i podstaknu uključivanje mladih iz sistema alternativnog staranja u programe podrške koji će odgovoriti na njihove potrebe u procesu osamostaljivanja, te doprineti njihovoj uspešnoj adaptaciji i samostalnom životu u zajednici nakon napuštanja domskog ili porodičnog smeštaja.

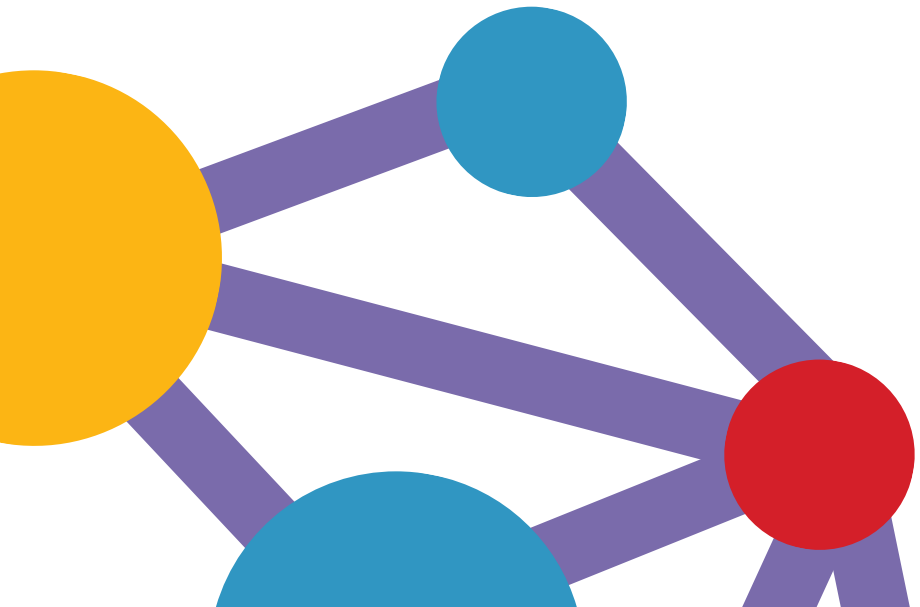

Centar za integraciju mladih – CIM

Beograd

Jasna Bratičević
064/126-9029
jasna.braticevic@cim.org.rs

1. Program podrške u zapošljavanju — Mladi imaju priliku da u sklopu programa prođu teorijsku obuku za konobara/šankera/konobarice/šankerice koja traje šest meseci u organizaciji ustanove kulture „Božidarac“. Po završenoj obuci, mladi imaju radnu praksu u socijalnom preduzeću Kafe bar 16 nakon čega sledi završni ispit koji im donosi sertifikat o završenoj obuci odnosno stečenim veštinama i znanjima za vreme trajanja iste. Obuku, po ciklusu, upisuje i završava ukupno 10 korisnika/ca. Tokom perioda obuke, pored konkretnih veština koje mladi stiču, edukatori/ke imaju priliku za visokoindividualizovan rad sa svakim korisnikom/com.

2. Aktivnosti u okviru Svratišta (Krfska 7a) — Osim usluga koje Svratište pruža u vidu obroka, zadovoljenja higijenskih navika, rada na usvajanju školskog gradiva, u prostoru rade edukatori/ke koji su tu i za sve druge potrebe korisnika/ca koje se tiču zapošljavanja – pretraga poslova, promena poslova, uključivanje u sistem obuka, komunikacija sa školama, komunikacija sa razrednim starešinama i slično. U rad sa decom i mladima su uključeni volonteri/ke specijalizovani za rad u određenim oblastima. Korisnici/ce se uključuju u aktivnosti koje su u skladu sa njihovim procenjenim potrebama.

Centar za pozitivan razvoj dece i omladine – CEPORA

Beograd

Marija Jovanović Stojaković
064/2548-581
marija.jovanovic@cepora.org

1. Klub za mlade — realizuje se jednom nedeljno u trajanju od 120 minuta kroz polustrukturirane aktivnosti usmerene na konstruktivno provođenje slobodnog vremena i povezivanje sa drugim mladima. Sami učesnici/ce u velikoj meri određuju sadržaj aktivnosti uz vođstvo i usmeravanje stručnih saradnika Cepore. Aktivnosti obuhvataju edukativne, razvojne, praktične, kreativne i zabavne radionice, kao i različite aktivnosti koje se realizuju u zajednici (posete muzejima, pozorištu, bioskopu, galerijama i drugo).

2. Treninzi socijalnih veština — podrazumevaju višednevne trening sesije koje se realizuju u malim grupama kroz visko-interaktivni i individualizovani pristup. Putem treninga kod mladih se unapređuju intrapersonalne i interprersonalne veštine kroz obradu tema poput asertivne komunikacije, aktivnog slušanja, rešavanja konflikata, emocionalne pismenosti i upravljanja emocijama, samoefikasnosti, ličnog identiteta, nege o mentalnom zdravlju.

3. Servis za razvoj karijere — Job info centar Beograd obuhvata rad sa mladom osobom u oblasti karijernog razvoja kroz individualno karijerno vođenje i savetovanje, procenu kompetencija i treninge poslovnih veština u malim grupama. Sertifikovani karijerni praktičari/ke pružaju visoko individualizovanu podršku koja odgovara na konkretne potrebe uključenog pojedinca/ke.

4. Mentorstvo — mladima je na raspolaganju mentorska podrška kroz vršnjačko mentorstvo – podršku mlade osobe koje i sama ima iskustvo u procesu osamostaljivanja i instrumentalno mentorstvo – podršku mentora u ostvarivanju konkretnih ciljeva (polaganje ispita, priprema za prijemni, ostvarivanje određenih prava) i/ili sticanju praktičnih veština (kuvanje, programiranje, unapređenje upotebe engleskog jezika, baštovanstvo).

5. Sekcije — obuhvataju raznovrsne slobodno-vremenske aktivnosti u okviru kojih mladi, u podržavajućem okruženju, mogu da razvijaju i neguju svoja interesovanja i povezuju se sa vršnjacima i to kroz sportsku, čitalačku, likovnu i dramsku sekciju. Dinamika susreta dogovara se sa mladima, ali podrazumeva minimum jednu aktivnost mesečno svake sekcije.

Centar za socijalno preventivne aktivnosti – GRiG

Beograd

Nataša Raičević
064/194-6935
natasa@cspa-grig.org

1. Grupni rad sa mladima — sprovodi se kroz Klubove za mlade koji predstavljaju mesto gde mladi dobijaju priliku da sa svojim vršnjacima i dva voditelja/ke kluba razgovaraju o različitim temama. Mladi sami biraju teme koje će se obrađivati, a voditelji/ke kluba prate njihove potrebe, uobličavaju teme i nastoje da pomognu mladima da shvate kako sebe, tako i druge i njihova iskustva. U okviru kluba organizuju se i različite aktivnosti zabavnog i edukativnog karaktera, aktivnosti u zajednici, radionice, proslave značajnih datuma, gostovanja zanimljivih sagovornika koji sa mladima dele svoje životne priče. Dinamika klubskih susreta je jednom nedeljno u trajanju od najčešće godinu dana, mada mladi (pogotovo mladi sa alternativnog staranja) neretko nastavljaju da dolaze na aktivnosti i duži vremenski period.

2. Individualni rad sa mladima — obuhvata savetovanje, usmeravanje i psihoterapiju. U zavisnosti od specifičnih potreba mlada osoba se može uključiti u neki vid individualnog rada. Kada su u pitanju mladi u procesu osamostaljivanja nakon napuštanja sistema alternativnog staranja najčešće se izdvaja potreba za savetovanjem, kako u pogledu suštinskih pitanja koja se tiču ličnog razvoja i budućnosti, tako i u pogledu svakodnevnih problema kao što su: plaćanje računa, potraga za poslom, održavanje domaćinstva i slično. Jedan individulani susret najčešće traje do sat vremena, a dinamika susreta se dogovara sa mladom osobom.

Centar Zvezda

Beograd, Niš i Kragujevac

Tatjana Dražilović
065/833-9001
centarzvezda@gmail.com

1. Smeštaj — U sklopu organizacije Zvezda, mladima sa alternativnog staranja su dostupne tri smeštajne jedinice i to na teritoriji Beograda (kapaciteta za 12 mladih), Kragujevca (12-15 mladih) i Niša (6-8 mladih). Boravak na smeštaju je ograničen na dve godine, s tim da u procenjenim situacijama mladi mogu ostati i duže dok se ne nađe alternativna opcija za njihovo stanovanje. Mladima je dostupan prostor za stanovanje koji samostalno održavaju i uređuju u skladu sa svojim potrebama, a u dogovoru sa članovima grupe. Tokom večernjih časova, u objektu je prisutan jedan noćni vaspitač koji je mladima na raspolaganju i koji učestvuje u osmišljavanju i realizaciji zajedničkih aktivnosti. U smeštaju se poštuju kućna pravila koja postavljaju sami mladi. Korisnici/ce usluge su pretežno mladi sa alternativnog staranja, ali su upućivani i mladi iz drugih ranjivih društvenih grupa. Pre samog uključivanja u program sa korisnikom/com se realizuje intervju sa ciljem upoznavanja, početne procene i procene uklapanja pojedinca u postojeću grupu mladih koji su na smeštaju. Nakon izlaska sa smeštaja proces osamostaljivanja se kontinuirano prati u trajanju od dve godine. Mladi imaju priliku da i nakon što izađu sa smeštaja ponovno apliciraju za korišćenje iste usluge.

2. Aktivnosti socijalnog preduzetništva — Centar Zvezda realizuje i aktivnosti u sklopu kojih mladi kreiraju sveće i predmete od obrađenog drveta. Mladi uključeni u aktivnosti socijalnog preduzetništva ne moraju nužno biti korisnici/ce usluge smeštaja.

Fondacija „SOS Dečija sela Srbija“

Beograd, Kraljevo

011/ 398- 97-76

fondacija@sos-decijasela.rs

1. Program osnaživanja mladih za socio-ekonomsku integraciju — sprovodi svoje aktivnosti u Beogradu u okviru **Centra „Jaki mladi“**, kroz neposredan rad sa mladima i primenu metodologije vođenje slučaja. Usluga je namenjena mladima od 16 do 30 godina sa iskustvom alternativne brige, ali i mladima iz drugih osetljivih grupa. Svrha usluge je osamostaljivanje mladih kroz izgradnju i unapređenje životnih veština, povećanje kapaciteta za zapošljivost, razvoj rezilijentnosti i osnaživanje mladih da postanu samostalni i aktivni članovi/ce zajednica u kojima žive. Organizacija je javno priznati organizator aktivnosti karijerno vođenje i savetovanje za osetljive grupe mladih, koja svoje aktivnosti sprovodi na osnovu jasno definisanog Programa rada. Profesionalci koji rade sa mladima sertifikovani su karijerni praktičari/ke (prošli/le su obuku „Socijalna inkluzija i ekonomsko osnaživanje mladih za socio-ekonomsku integraciju“, akreditovanu u Republičkom zavodu za socijalnu zaštitu). Dodatna vrednost programa je dobra povezanost organizacije sa lokalnim institucijama (potpisani memorandumi o saradnji sa GCSR Beograd), kao i korporacijama i poslodavcima sa kojima se mladi povezuju u cilju obavljanja praksi, obuka, upoznavanja sa radnim mestima, dobijanja mentorske podrške i zapošljavanja.

2. Dnevni boravak za decu i mlade u sukobu sa zakonom, roditeljima, školom ili zajednicom — je licencirana usluga socijalne zaštite, koja se realizuje u Kraljevu (licenca izdata do 2031. godine). Usluga je namenjena deci i mladima uzrasta od 7 do 26 godina. Svrha programa je korigovanje društveno neprihvatljivih i uspostavljanje prosocijalnih oblika ponašanja kod dece i mladih. Podrška se pruža deci, mladima i njihovim roditeljima/starateljima kroz organizovanje individualnog, grupnog rada i aktivnosti u zajednici. U okviru boravka, formiran je i Klub za mlade, koji je namenjen deci koja izlaze iz usluge, ali i deci iz lokalnih osnovnih škola, koja kroz učešće u ciklusu radionica „Umem bolje”, uče kako adekvatnije da reaguju u konfliktnim i izazovnim situacijama, odnosno razviju društveno prihvatljivije obrazace ponašanja. Ova usluga, iako nije neposredno usmerena na osamostaljivanje mladih iz sistema alternativnog staranja, može biti značajana i u tom kontekstu.

Mreža psihosocijalnih inovacija – PIN

Beograd

Aleksanda Bobić
060/335-5177
bobic@pin.org.rs

1. Individualna psihološka podrška — psihoterapijski rad jedan na jedan sa mladom osobom dinamikom koja se dogovara sa njima direktno. Postoji mogućnost realizovanja aktivnosti i u online formatu, te je usluga dostupna i mladima na alternativnom staranju širom Srbije.

2. Grupna psihološka podrška — prilagođena je samoj grupi, odnosno potrebama njenih učesnika. Predstavlja formu grupne terapije sa određenim elementima edukacije.

3. Psihoedukativne radionice — radionice vezane za konkretne teme i oblasti kao što su: upravljanje emocijama i sagledavanje šire slike, suočavanje sa stresom i strategije prevladavanja stresa, promocija zdravih odnosa, konstruktivno rešavanje konflikata, različita zdravstvena ponašanja i njihove posledice, veštine rešavanja problema i drugo.

4. Obuke za vršnjačke edukatore — fokusiraju na raznovrsne teme koje doprinose unapređenju mentalnog zdravlja u zajednici.

Sve aktivnosti sprovode se unutar programa solidarnosti, namenjenog deci i mladima bez roditeljskog staranja i drugim osetljivim grupama odnosno deci i mladima sa problemima u ponašanju, osobama u situaciji beskućništva, korisnicima psihijatriskih usluga, osobama u situaciji izbeglištva.

Udruženje Adventistički razvojni i humanitarni rad – ADRA

Beograd

Kontakti za Program mentorstva i podrške u obrazovanju:
- Maja Marković maja.markovic@adra.org.rs
- Mihajlo Janković mihajlo.jankovic@adra.org.rs)
- 011/411-8661

Kontakti za Program osamostaljivanja:
- Dijana Janković dijana.jankovic@adra.org.rs)
- Ana Komatović ana.komatovic@adra.org.rs)
- 011-411-8661; 060/3104-804

1. Program podrške u obrazovanju — Kroz svakodnevni rad deci i mladima je na raspolaganju podrška u učenju, uključivanju u obrazovni sistem (uključujući i vanredno školovanje), kao i podrška pri apliciranju za stipendije. Aktivnosti se sprovode u Adrinom Društvenom centru, kao i kroz terenski rad.

2. Program mentorske podrške — U okviru Programa socio-ekonomskog osnaživanja, a kroz individualni i grupni rad fokusiran na razvoj životnih veština, dostupno je mentorstvo, pomoć pri zapošljavanju, vokacioni treninzi i radionice za sticanje veština za samostalan život i podizanje zapošljivosti. Mladima je dostupna i pravna podrška u ostvarivanju prava i pristupu različitim uslugama. Posebna pažnja posvećuje se radu sa devojkama i mladim ženama kroz radionice usmerene na lično osnaživanje i ravnopravno učešće u zajednici. Pored toga, u okviru programa pruža se podrška mladim preduzetnicima i preduzetnicama pri osnivanju preduzeća, kao i unapređenju svojih biznisa, kroz dodeljivanje grantova za nabavku mašina i alata.

3. Program osamostaljivanja — Program je osmišljen tako da mladima pruži sigurno i stabilno okruženje u kojem mogu da rastu, uče i razvijaju poverenje u sopstvene sposobnosti i razvijaju veštine za samostalan život. Kako bi mladima na raspolaganju bila sveobuhvatna podršku organizacija je predala zahtev za licencu za uslugu Stanovanje uz podršku. Usluga će biti namenjena mladima uzrasta od 15 do 26 godina koji izlaze iz alternativne brige i suočavaju se sa izazovima samostalnog života. U okviru stambenog objekta sa tri odvojene stambene jedinice, smeštaj će biti obezbeđen za devetoro mladih iz različitih krajeva Srbije. Svaka mlada osoba prethodno će prolaziti kroz procenu i faze pripreme, upoznavanja i preseljenja, kako bi se tranzicija ka samostalnosti odvijala postepeno i uz podršku. Usluga se može koristiti do dve godine, tokom kojih mladi dobijaju sveobuhvatnu podršku stručnog tima.

Udruženje građana za borbu protiv trgovine ljudima i svih oblika nasilja nad ženama „ATINA"

Beograd

Lidija Đorđević, koordinatorka programa direktne podrške
061/6384-071
lidija.djordjevic@atina.org.rs

1. Siguran smeštaj — Bezbedan smeštaj kroz licenciranu uslugu stanovanje uz podršku, omogućava korisnicama (žrtvama trgovine ljudima sa navršenih 15 godina) da osim smeštaja i ishrane, zadovolje i druge potrebe, i to: za regulisanjem građansko-pravnog statusa, posredovanjem u ostvarivanju prava kod relevantnih institucija, opismenjavanjem i učenjem, medicinskom pomoći, psihološkom podrškom, pravnim savetovanjem, pomoći porodici, pomoći u alternativnom obrazovanju (kreativne i edukativne radionice i sl.), pomoć u pronalaženju posla, drugim vidovima pomoći i podrške ukoliko se ukaže takva potreba.

2. Reintegracioni Centar — predstavlja Dnevni centar koji nudi brojne vidove podrške u socijalnoj inkluziji: individualnu/grupnu iskustvenu podršku, pravno savetovanje, pomoć u formalnom obrazovanju, pomoć u alternativnom obrazovanju, psihosocijalna pomoć, porodična medijacija i savetovanje, ekonomsko osnaživanje i drugo. Reintegracioni centar namenjen je pre svega korisnicama koje su prethodno bile u programu primarnog zbrinjavanja, a potrebna im je sistematska podrška u socijalnom uključivanju, ali i deci i mladima koji su u povećanom riziku od različitih oblika rodno zasnovanog nasilja i eksploatacije. Korisnice Reintegracionog centra su prevashodno devojčice od 15 do 17 godina, ali i žene žrtve seksualnog nasilja i eksploatacije, zatim prinude na prošnju i prisilnih brakova kao i devojčice i žene koje su u visokom riziku od raznih oblika rodno zasnovanog nasilja ili trgovine ljudima.

3. Podrška na terenu — Tim za podršku na terenu nastao je kao odgovor na potrebe žrtava trgovine ljudima, odnosno žrtava seksualne, radne i drugih vidova eksploatacije, da se vrate u svoje matične sredine i tu se integrišu. Ovaj program se realizuje na teritoriji cele Srbije i čini ga mobilna jedinica koja pruža direktnu 24/7 podršku žrtvama na celoj teritoriji Srbije.

4. Socijalno preduzeće Bagel Bejgl — Otvara priliku za dvomesečnom obukom u ovoj industriji za žene i devojke koje su u povećanom riziku od bilo kog oblika eksploatacije ili rodno zasnovanog nasilja.

Udruženje mladih Moj krug

Udruženje građana Moj krug osnovali su bivši korisnici sistema alternativnog staranja, a aktivnosti organizacije usmerene su ka pružanju primarno vršnjačke podrške mladima koji napuštaju hraniteljske porodice i domove, kao i drugim mladim osobama koje se susreću sa poteškoćama u procesu osamostaljivanja.

Beograd

Denis Ćulahović
063/749-3865
dculahovic@gmail.com

1. Vršnjačke edukacije — udruženje broji 20 obučenih i konstantno superviziranih vršnjačkih edukatora koji realizuju radionice na raznovrsne teme usklađenje sa željama i interesovanjima mladih.

2. Vršnjačko mentorstvo — predstavlja odnos u kome vršnjački mentor deluje kao pozitivan uzor svom vršnjaku koji se nalazi u specifičnoj životnoj fazi ili razvojnoj krizi kada mu je potrebna pomoć i/ili podrška. Moj krug broji 22 obučena vršnjačka mentora od koji su neki i sami odrastali u sistemu alternativnog staranja. Vršnjački mentor i mlada osoba realizuju mentorske susrete u periodu od 6 meseci do godinu dana.

3. Instrumentalno mentorstvo — podrazumeva podršku u ostvarivanju konkretnih ciljeva mlade osobe koji su najčešće povezani sa određenim akademskim postignućima i sticanjem konkretnih veština. Udruženje broji preko 50 mentora koji su u svakom trenutku na raspolaganju da započnu proces mentorstva u skladu sa potrebama mladih, a u dinamici koja je regulisana međusobnim dogovorom.

4. Časovi engleskog jezika — edukacija traje između tri i četiri meseca, gde se časovi realizuju jednom nedeljno u trajanju 90 minuta. Grupe polaznika formiraju se u skladu sa procenjenim nivoom znanja mladih, a časove drži profesorka engleskog jezika sa Filološkog fakulteta i njeni studenti.

5. Socijalne aktivnosti — udruženje organizuje aktivnosti namenjene druženju i umrežavanju mladih. Organizuju se večeri društvenih igara, a jednom godišnje organizuje se Krugolijada, tradicionalna godišnja manifestacija čiji sadržaj je zabava kroz igranje tradicionalnih igara za razvijanje timskog duha ili autorskih edukativnih i drugih društvenih igara (poput igre "Samostalan, a ne sam"), koje prati proslava. Grupe kao što su mladi i donatori imaju priliku upoznati drugu stranu podrške u koju su na neki način uključeni. Saradnici se upoznaju sa članovima kako bi ih potencijalno uključili i u svoje programe, a prijatelji su tu kao i u tokom ostatka godine kroz razne vidove podrške, umrežavanja i socijalizacije.

Udruženje muzičke umetnosti – UMUS – Music Art Project

Beograd office@musicartpro.rs

1. Programi „Muzika nade“ — Organizacija realizuje raznovrsne muzičke programe usmerene na razvoj dece i mladih. Kroz orkestarsko muziciranje, horski rad, perkusionističke ansamble i kreativne radionice, deca i mladi razvijaju ključne životne veštine: saradnju, disciplinu, upornost, samopouzdanje i komunikaciju. Programi se trenutno odvijaju u dva centra – u Beogradu i Bujanovcu. Aktivnosti su namenjene deci i mladima iz ugroženih društvenih grupa uzrasta od 7 do 21 godine.

2. Majstorski kursevi — Kroz interaktivan i dinamičan rad mladi imaju priliku da sa stručnjacima iz oblasti umetnosti i muzičkim pedagozima istraže i unaprede svoja interesovanja u oblasti muziciranja, sa posebnim fokusom na grupno i kamerno muziciranje. Programi uključuju i vršnjačku edukaciju – talentovani učenici/ce iz muzičkih i osnovnih škola učestvuju zajedno sa decom iz marginalizovanih sredina. Aktivnosti programa su namenjene deci i mladima iz ugroženih društvenih grupa uzrasta od 7 do 21 godine, kao i njihovim talentovanim vršnjacima/kinjama (vršnjačkim edukatorima/kama).

3. Psihosocijalna podrška i materijalna pomoć — Organizacija redovno sprovodi akcije prikupljanja garderobe, obuće, školskog pribora i drugih potrepština u saradnji sa porodicama i zajednicom. Pored toga, kroz radionice i angažovanje pro bono stručnjaka – psihologa, defektologa, logopeda – deci i mladima se obezbeđuje dodatna pomoć u savladavanju razvojnih i obrazovnih izazova. Kroz partnerstva sa kompanijama, organizacija pruža i podršku svojim alumnima/stkinjama u procesu zapošljavanja, čime se zatvara krug osnaživanja i podrške. Usluge programa su namenjena deci i mladima iz socijalno ugroženih grupa, kao i njihovim porodicama i zajednici.

Udruženje za pomoć osobama sa posebnim potrebama – Voždovac

Beograd

Marina Cikuša
060/68-95-752
vozdovacmnro@gmail.com

1. Program „Svet u meni i oko mene“ — U sklopu ovog programa, dva puta nedeljno u prostorijama udruženja (Ustanička 127b, kod hotela Srbija) realizuju se edukativne i kreativne radionice namenjene osnaživanju mladih i razvijanju znanja, veština i kreativnosti primenjivih u svakodnevnom životu. Mladi aktivno učestvuju u kreiranju sadržaja, pa su teme radionica prilagođene njihovim potrebama i interesovanjima. Program obuhvata i posete različitim kulturnim, zabavnim, sportskim i drugim događajima sa ciljem uključivanja mladih u društvena dešavanja. Aktivnosti su namenjene deci starijeg školskog uzrasta, srednjoškolcima/kama, mladima i odraslim osobama sa smetnjama u razvoju.

2. Izleti — Dva do četiri puta godišnje udruženje organizuje jednodnevne izlete na teritoriji Srbije. Izleti imaju i edukativnu i zabavnu komponentu i predstavljaju priliku da korisnici/ce primene znanja i veštine stečene kroz različite aktivnosti. U zavisnosti od nivoa samostalnosti, korisnici/ce na izlete odlaze uz pratioce ili samostalno. Ove aktivnosti pružaju mogućnost za izlazak iz rutine, izgradnju osećaja zajedništva i jačanje pripadnosti grupi. Izleti su namenjeni svim uzrastima.

3. Međunarodni volonterski kamp „Svi se smeju istim jezikom“ — Kamp se realizuje jednom godišnje, u saradnji sa organizacijom Mladi istraživači Srbije (MIS), u trajanju od deset dana tokom letnjeg perioda. Učesnici/ce kampa imaju priliku da provode vreme sa mladima iz različitih zemalja, učestvuju u zajedničkim aktivnostima, upoznaju nove kulture, sklapaju prijateljstva i unapređuju znanje engleskog jezika. Program je namenjen mladima starijim od 18 godina.

4. Prodaja časopisa LiceUlice — U okviru ovog programa, korisnici/ce imaju priliku da se uključe u prodaju časopisa LiceUlice. Tokom procesa, učesnicima/ama je obezbeđena obuka, radna uniforma i kontinuirana podrška zaposlenih. Program je namenjen korisnicima/cama starijim od 18 godina, a cilj je osnaživanje kroz sticanje radnog iskustva i razvijanje osećaja odgovornosti i pripadnosti zajednici.

Biskupijski Karitas Zrenjanin

Zrenjanin
Svetog Rafaila Banatskog 15

Milica Bogdanov
023/510-447
milica.bogdanov@caritas.rs

Karijerno vođenje i savetovanje mladih — obuhvata individualni i grupni rad sa korisnicima/cama, kroz koji karijerni praktičari/ke podržavaju korisnike/ce u razvoju veština upravljanja karijerom (VUK). Rad se zasniva na istraživanju ličnih karakteristika, interesovanja, vrednosti i motivacije korisnika/ca, kritičkoj proceni obrazovnih i profesionalnih mogućnosti, kao i razvoju sposobnosti za donošenje odluka i planiranje karijere. Kroz savetodavni odnos, praktičari/ke pomažu korisnicima/cama da: prepoznaju svoje snage i oblasti za unapređenje, informišu se o mogućnostima u svetu rada i obrazovanja, planiraju karijerni razvoj i postave realistične i merljive ciljeve, donesu odluke zasnovane na pouzdanim informacijama i ličnim okolnostima, razvijaju otpornost i prilagodljivost u prelaznim periodima i neočekivanim promenama. Cilj je da korisnici/ce steknu i unaprede veštine upravljanja karijerom, razviju sposobnost za kritičko promišljanje i donošenje odluka, ojačaju svoju samostalnost u planiranju budućnosti i unaprede zapošljivost u skladu sa svojim potencijalima i potrebama tržišta rada. Aktivnosti se sprovode u okviru projekta YourJob od 2019. godine i obuhvataju i obuke za meke veštine, profesionalne kurseve, stručno osposobljavanje i razvoj preduzetništva. Organizacija je javno priznati organizator aktivnosti karijerno vođenje i savetovanje.

Centar za omladinski rad - CZOR

Novi Sad

Milica Lekić
062/487-771
milica.lekic@czor.org

1. Mobilni omladinski klub — Predstavlja aktivnost koja se kontinuirano realizuje u romskim naseljima na teritoriji Novog Sada (najintenzivnije u Velikom Ritu). Aktivnosti se kreiraju u odnosu na potrebe grupe te obuhvataju podršku pri izradi ličnih dokumenata, u procesu priznavanja inostranih diploma, u procesu zapošljavanja, ali obuhvataju i slobodno-vremenske aktivnosti kojima se radi na poboljšanju strukturiranja slobodnog vremena mladih. Aktivnosti podrazumevaju upotrebu interaktivnih metodologija u obradi raznovrsnih tema sa ciljem podizanja svesti o važnosti uključivanja i istrajavanja u sistemu obrazovanja. Osim toga, od skoro je mladim roditeljima na raspolaganju individualna podrška usmerena na razvoj specifičnih veština, kritičkog mišljenja, uvažavanje rodne ravnopravnosti, razvijanje i negovanje zdravih stilova života i drugo.

2. Job Info Centar Novi Sad — Mladima je na raspolaganju usluga karijernog vođenja i savetovanja, a koja se realizuje u saradnji sa OPENS-om u prostorijama omladinskog centra. Fokus je na umrežavanju mladih u potrazi za poslovnim prilikama sa potencijalnim poslodavcima i osnaživanju mladih u njihovom karijernom razvoju. Sa korisnicima/cama se realizuju grupne radionice i individualne sesije u skladu sa procenjenim potrebama.

3. Aktivnosti u okviru Dečijeg sela u Sremskoj Kamenici — Aktivnosti se realizuju dva puta nedeljno sa formiranom grupom od oko 20 mladih gde sadržaj i dinamika aktivnosti prate procenjene potrebe mladih. U radu sa grupom primenjuje se metodologija omladinskog rada koja obuhvata različite slobodno-vremenske aktivnosti (kreativne, sportske), zatim aktivnosti u zajednici kao i organizaciju javnih akcija. Pored ovih aktivnosti u planu je i kreiranje programa koji će se fokusirati na pružanje podrške u obrazovanju i zapošljivosti ovoj grupi, a sve u cilju smanjenja osipanja dece i mladih iz sistema obrazovanja. Pomenute aktivnosti inicirane su projektom, ali postoji tendencija da postanu kontinuirano dostupne mladima koji odrastaju u Dečijem selu u Sremskoj Kamenici.

4. Volonterski rad sa decom i mladima —Onda kada kod dece i mladih postoji potreba za podrškom u obrazovanju, ili konstruktivnom ispunjavanju slobodnog vremena, postoji mogućnost angažovanja volontera. Aktivnosti se realizuju u neformalnom romskom naselju u prostorijama Džamije ili na otvorenim lokacijama, a sa ciljem prosocijalnog angažovanja dece i mladih i uspostavljanja pozitivnih socijalnih veza sa volonterima i drugim predstavnicima zajednice.

Centar za razvoj zajednice LINK

Sombor

Jelena Štulić
061/1625-342
linksombor@gmail.com

1. Edukativne radionice — Mladi se mogu uključiti u radionice koje se realizuju u kontinuitetu, jednom nedeljno u trajanju 90-120 minuta. Teme obuhvaćene radionicama su: ljudska prava, vladavina prava, demokratija, mirovni aktivizam i suočavanje s prošlošću, prevencija trgovine ljudima, ženska prava, feminizam, zaštita životne sredine i održivi razvoj, LGBT+ prava, prava marginalizovanih grupa, empatija, solidarnost i slično.

2. Mobilnosti mladih — na godišnjem nivou 20 do 30 mladih iz Sombora i okoline ima priliku da sa svojim vršnjacima iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine otputuje na kamp koji se sprovodi u cilju izgradnje mira, empatije, solidarnosti i razumevanja.

3. Vršnjačke edukacije — obuhvataju raznovrsne radionice koje organizuju i realizuju sami mladi. Mladi volonteri i volonterke LINK-a minimum jednom mesečno realizuju radionice za druge mlade na one teme za koje njihovi vršnjaci/kinje pokažu zainteresovanost, a koje se tiču mladih, kao i zabavne aktivnosti poput igranja društvenih igara, muzički i filmski program i drugo.

Grupa „IZAĐI"

Novi Sad

Aleksa Savić
069/1994-235
aleksa@izadji.rs

1. Društveni centar — predstavlja mesto u kome LGBT+ mladi i njihovi saveznici/ce mogu da se druže i provode slobodno vreme zajedno. Radno vreme centra je od srede do subote od 17-22h. Dostupne su radionice neformalnog obrazovanja, aktivnosti kvalitetnog provođenja slobodnog vremena (poput večeri društvenih igara), savetovanje sa omladinskim radnicima/cama i usluge od važnosti za LGBT+ mlade. Prostor na dnevnom nivou posećuju mladi uzrasta od 15 do 30 godina, ali dostupan je i mlađima i starijima. Organizacija upravlja i digitalnim društvenim centrom na platformi Discord.

2. Psihološko savetovalište — ova usluga besplatna je za LGBT+ osobe, starije od 16 godina, kao i za članove/ice njihovih porodica. Tim savetovališta čini 25 volontera/ki –psihoterapeuta/kinja u edukaciji. Klijentima/kinjama je na raspolaganju je do 25 besplatnih seansi za individualno, partnersko ili porodično savetovanje.

Humanitarno udruženje „Đina“

Bačko Gradište

Dobrila Đin
064/4189-556
hudjina@gmail.com

1. Edukativne radionice — Održavaju u proseku tri puta nedeljno i putem njih mladi stiču znanja i veštine u oblastima rodne ravnopravnosti, prevencije digitalnog i akušerskog nasilja, zdravih stilova života, kreativnog izražavanja i razvoja ličnih kompetencija. Programi prevencije zdravlja uključuju informacije o HPV-u i reproduktivnom zdravlju. Posebnu pažnju posvećuje se radu sa devojkama i mladim ženama na temama akušerskog nasilja uz pružanje pravne i psihološke podrške i programe samopodrške i osnaživanja.

2. Podizanje zapošljivosti — Poseban segment rada udruženja posvećen je zapošljivosti, dostojanstvenom radu i preduzetništvu. Mladi kroz praktične radionice i projekte imaju priliku da steknu veštine koje im omogućavaju samostalno uključivanje na tržište rada. Istrvremeno kroz aktivnosti se afirmiše socijalno preduzetništvo kao model društvene solidarnosti i uključivanja.

3. Savetnici za digitalno nasilje — Mladima je na raspolaganju grupa obučenih savetnica, uglavnom mladih žena iz ruralnih sredina, koje pružaju podršku i pomažu mladima da prepoznaju i reaguju na nasilje u digitalnom okruženju.

4. Klub za društvene igre — Omogućava mladima da se odvoje od digitalnih tehnologija i razvijaju socijalne veštine, kreativnost i kritičko mišljenje. Igre se kreiraju kroz projektne aktivnosti i dodatno služe kao alat za mobilizaciju mladih i šire zajednice oko važnih društvenih tema, uključujući inkluziju, prava mladih i zaštitu životne sredine.

5. Letnji program „Igrajmo se zajedno“ — Promoviše socijalno uključivanje osetljivih mladih i mladih sa invaliditetom kroz rekreativne i kreativne aktivnosti i kao takav jedinstven je u zajednici.

Somborski edukativni centar – SEC

Sombor

Ivana Barać
064/330-4582
ivanabarac31@gmail.com

1. Program „Jaki mladi, nove perspektive“ — U sklopu aktivnosti ovog programa realizuju se dva tipa aktivnosti i to: aktivnosti fokusirane na podršku podizanja zapošljivosti i zapošljavanju mladih, kao i aktivnosti omladinskog kluba za mlade. Aktivnosti podrške u zapošljavanju podrazumevaju podršku u celokupnom procesu zapošljavanja, kroz niz radionica, individualnih i grupnih sastanaka sa mogućnošću pohađanja stručnih obuka u cilju sticanja dodatnih znanja i veština. Omladinski klub se realizuje kroz niz susreta sa mladima, koji se osmišljavaju u skladu sa njihovim potrebama. Na omladinskom klubu, mladi obrađuju najrazličitije teme od značaja kao što su mentalno zdravlje, osamostaljivanje, životne veštine, ali imaju i mogućnost izražavanja kroz niz kreativnih aktivnosti kao što su slikanje, crtanje, dekupaž i slično. Program omladinskog kluba osmišljavaju sami mladi uz podršku omladinskih radnika/ca.

2. Klub za mentalno zdravlje — Usluge programa dostupne su svim mladima između 15 i 30 godina i podrazumevaju besplatne individualne psihoterapijske susrete i grupe podrške. U okviru kluba realizuju se treninzi za vršnjačke edukatore/ke u oblasti mentalnog zdravlja u cilju podizanja svesti mladih o značaju očuvanja mentalnog zdravlja, kao i informisanja šire zajednice o ovoj temi. Uključivanje u aktivnosti Kluba za mentalno zdravlje moguće je putem prijavnog formulara koji se nalazi na sajtu organizacije.

3. Škola dobre volje-Volonter/ka u službi deteta — Predstavlja volonterski servis koji pruža uslugu kontinuirano dostupnu deci i mladima koji imaju potrebu za dodatnom podrškom u savladavanju školskog gradiva. U okviru programa volonteri/ke rade sa decom osnovnoškolskog uzrasta u savladavanju nastavnog gradiva i na taj način pružaju direktnu podršku obrazovanju dece. Usluga je potpuno besplatna za sve korisnike/ce, pri čemu prioritet imaju deca iz ranjivih kategorija. U toku godine se realizuju dve obuke za volontere/ke koji se uključuju u program kako bi usvojili potrebna znanja i veštine.

Edukativni centar Kruševac - ECK

Kruševac

Violeta Stevović
062/291-984
eta@ec.org.rs

1. Program „Jaki mladi, nove perspektive“ – namenjen mladima iz Rasinskog okruga uzrasta od 15 do 30 godina sa alternativnog smeštaja i mladima u riziku (ekonomskom, socijalnom i drugom). Edukativni deo programa podrazumeva radionice svakodnevnih životnih veština neophodnih u procesu osamostaljivanja i veština zapošljavanja (podizanje zapošljivosti i aktiviranje na tržištu rada). Mladima je na raspolaganju i individualna podrška kroz koučing i psihosocijalnu podršku. U skladu sa procenjenim potrebama mladi se upućuju i na kurseve, stručne prakse i job shadowing, a organizuju se i realni susreti sa predstavnicima zanimanja i poslodavcima. Podrška pri zapošljavanju manifestuje se i kroz kontaktiranje konkretnih poslodavaca. Mladi se mogu uključiti i u omladinski klub koji obuhvata raznovrsne radionice.

2. Job info centar Kruševac – mladima su na raspolaganju usluge individualnog i grupnog karijernog vođenja i savetovanja, karijernog informisanja, upoznavanje sa zanimanjima, povezivanje sa poslovnom zajednicom, kao i obuke na radnom mestu.

3. Klub mladih – podrazumeva raznovrsne aktivnosti koje planiraju, organizuju i realizuju sami mladi, dok dobijaju koordinacionu podršku od strane zaposlenih u Edukativnom centru. Uključuje i Klub za inovacije gde mladi uz upotrebu savremenih digitalnih alata i opreme mogu da testiraju i razvijaju svoje ideje.

4. Lokalni volonterski servis – bilo koja mlada osoba može da se volonterski angažuje u raznovrsnim aktivnostima u obimu i trajanju koji sama za sebe procenjuje.

Udruženje „Forum civilne akcije FORCA"

Požega

Miroslav Tamburić
064/612-8953
tambura@forca.rs

1. Job Info Centar Požega — U proteklih šest godina FORCA Požega aktivno pruža usluge karijernog vođenja i savetovanja kroz uslugu Job Info Centar svima koji se nalaze u potrebi za podrškom na svom karijernom putu. Usluga se sprovodi u skladu sa potrebama korisnika/ca, uz primenu prilagođenih alata.

2. Program „Jaki mladi, nove perspektive" — U sklopu ovog programa realizuju se tri tipa aktivnosti i to: aktivnosti fokusirane na podršku u zapošljavanju, aktivnosti koje su u funkciji jačanja kapaciteta na polju životnih veština i omladinski klub. Aktivnosti podrške u zapošljavanju podrazumevaju podršku u celokupnom procesu zapošljavanja, od pomoći pri pretrazi poslova, do realizacije radionica mekih i tvrdih poslovnih veština. Radionice jačanja kapaciteta na polju životnih veština realizuju se u dva seta od po 12 radionica i obuhvataju rad na usvajanju svakodnevih veština neophodnih u procesu osamostaljivanja. Omladinski klub se realizuje u prostorijama organizacije i obuhvata kreiranje aktivnosti u skladu sa potrebama mladih kao i realizaciju aktivnosti od strane mladih. U skladu sa tim, teme Kluba su različite – od usvajanja određenih životnih veština pa do slobodno-vremenskih aktivnosti (igranje društvenih igara, kreativne aktivnosti). Na aktivnosti kluba se može uključiti bilo koja mlada osoba od 15 do 30 godina.

3. Program vršnjačke edukacije u oblasti zaštite životne sredine — Aktivnosti programa se realizuju u kontinuitetu u saradnji sa učenicima/cama srednje poljoprivredne škole koji predstavljaju vršnjačke edukatore drugim zainteresovanim mladima. Kroz učešće u programu, mladi iz zajednice od učenika/ca srednje poljoprivredne škole usvajaju znanja o raznovrsnim temama iz oblasti zaštite životne sredine i poljoprivrede.

Uradimo zajedno

Kragujevac

Ivana Rakić
064/199-6645
uradimozajedno1@gmail.com

1. Program podrške zapošljavanju mladih (YEEP 2) — U okviru ovog programa fokus je na jačanju veština mladih – životnih veština i veština neophodnih u oblasti zapošljavanja. Aktivnosti se sprovode kroz radioničarski rad u grupama i pružanje psihosocijalne podrške. U okviru podrške u zapošljavanju, mladima je na raspolaganju i finansiranje obuka u svrhu prekvalifikacije. Aktivnosti programa su primarno namenjene mladima iz sistema alternativne brige, ali su dostupne i svim drugim mladima. Aktivnosti programa će se realizovati do juna 2026. godine, a radi se na tome da podrška bude dostupna u kontinuitetu i nakon ovog perioda.

2. Program usmeren na mentalno zdravlje mladih — Kroz aktivnosti u sklopu programa radi se na prevenciji i ranim intervencijama sa fokusom na trijažu mladih ka dostupnim uslugama podrške u lokalnoj zajednici i šire, a u skladu sa mapiranim potrebama mlade osobe. Program je namenjen mladima koji se nalaze na porodičnom smeštaju (hraniteljstvu) na teritoriji cele Srbije, a u saradnji sa centrima za porodični smeštaj i usvojenje. Aktivnosti se realizuju u prostorijama centara za porodični smeštaj i usvojenje i predviđeno je da usluga bude dostupna u naredne tri godine.

Dečiji centar

Zaječar

Selena Ristić
064/154-9810
office@decijicentar.org.rs

1. Kreativne i ART radionice — U okviru ovog programa realizuju se radionice namenjene deci i mladima, koje obuhvataju glumu, muziku, slikarstvo i novinarstvo. Poseban akcenat stavljen je na primenu dramskog metoda u radu, kroz koji se podstiče razvoj socijalnih i životnih veština. Pored toga, realizuju se i radionice koje kroz slikanje, crtanje i različite umetničke tehnike omogućavaju učesnicima/cama da izraze svoja interesovanja i promišljanja o temama značajnim za njihov lični razvoj. Rezultat ovih procesa često se predstavlja kroz izložbe radova u zemlji i inostranstvu, što doprinosi vidljivosti i aktivnijem uključivanju mladih u društvene tokove.

2. Radionice javnog nastupa — Radionice su namenjene deci i mladima koji žele da razviju samopouzdanje, veštine govora, scenskog izraza i prezentacije. Aktivnosti se realizuju kroz praktične vežbe disanja, govora, pokreta i izražavanja emocija, uz cilj da učesnici/ce nauče kako da prevaziđu tremu, izgrade sigurnost pred publikom i jasno prenesu svoje poruke. Kroz javne nastupe, debate, intervjue i medijske prezentacije, učesnici/ce imaju priliku da steknu konkretno iskustvo i dodatno unaprede svoje veštine.

3. Podrška u učenju — U okviru aktivnosti programa, volonteri/ke udruženja pružaju mentorsku podršku deci, mladima i odraslima kojima je potrebna dodatna pomoć u savladavanju školskog gradiva, kao i u razvijanju navike redovnog učenja. Program je namenjen deci, mladima i odraslim osobama sa intelektualnim teškoćama i invaliditetom do 40 godina, a cilj je podsticanje obrazovanja, osnaživanja i aktivnijeg učešća korisnika/ca u društvu.

TOC – Asocijacija za razvoj održivih zajednica

Zaječar

Snežana Zarev
062/467-867
snezana.zarev@toc.rs

1. Program „Jaki mladi, nove perspektive“ — U program se mogu uključiti mladi koji odrastaju u hraniteljskim porodicama iz Zaječarskog i Borskog okruga uzrasta od 16 do 30 godina, kao i mladi iz drugih društveno osetljivih grupa. Program grupnih radionica usmeren je na unapređenje životnih veština, veština zapošljavanja uz mogućnost uključivanja u stručne prakse i program učenja na radnom mestu (job shadowing). Vrši se profesionalna orijentacija mladih uz mogućnost pružanja podrške u procesu prekvalifikacije, dokvalifikacije kao i poghađanje određenih kurseva. Mladima je na raspolaganju i individualna podrška kroz koučing i psihosocijalnu podršku. Radionice se realizuju dva puta nedeljno u trajanju od tri meseca za jednu grupu. Individualne sesije se realizuju u dinamici koja je u skladu sa potrebama konkretne mlade osobe ali je bitno da pojedinac/ka prođe minimum pet koučing sesisija i minimum tri sesije psihosocijalne podrške. U okviru ovog programa organizuje se i Omladinski klub gde se obrađuju teme aktivizma i javnog zagovaranja na teme koje odgovaraju potrebama mladih u lokalnoj zajednici. Krajnji cilj programa je da se mladi osnaže kako bi bili spremni za osamostaljivanje kao i da se zaposle, te da njihov radni angžaman po završetku programa iznosi minimum šest meseci.

2. Program „POMAK“— u okviru ovog programa fokus je na povećanju zapošljivosti mladih kao i na samozapošljivosti mladih. Mladima je na raspolaganju coworking prostor i Klub za inovacije. Mladi se mogu uključiti u aktivnosti za sticanje raznovrsnih znanja i veština iz IT-a i kreativnih indurstrija: digitalni marketing, dizajn, testiranje softvera, event menadžment, ton, fotografija, korišćenje 3D štampača, razvijanje biznis planova proizvoda i usluga i drugo. Mladi sa alternativnog staranja bivaju neposredno informisani o ovim uslugama i rado se u njih uključuju.

3. Program „Mladi u riziku“ – u okviru ovog programa mladi imaju mogućnost da pohađaju radionice na teme reproduktivnog zdravlja, mentalnog zdravlja, ljudskih prava i slično i da se osnaže da donose odluke koje ih štite od rizičnih ponašanja i posledica, kao i da donose odgovorne i informisane odluke u svom svakodnevnom životu. Fokus ovog programa je na ličnom razvoju mladih i na njihovoj dobrobiti.

Udruženje građana Osveženje

Pirot

Marko Cenić
063/103-6526
cenic.marko92@gmail.com

1. Job info centar Pirot — je karijerni centar za pružanje podrške mladima i odraslima prilikom donošenja odluka o daljem obrazovanju, nalaženja posla, izbora ili promene karijere, kao i kompanijama prilikom pronalaženja potencijalnih kandidata/kinja odgovarajućih profila za zaposlenje. Ključna uloga centra jeste da pomaže đacima, studentima i nezaposlenima u razvoju onih znanja i veština koje će im biti od značaja pri zapošljavanju; da pomogne u sticanju radnog iskustva nakon školovanja i studiranja i da pruži saznanja o svetu rada i zanimanja, te da pripremi đake i studente za uspešan prelazak na sledeći nivo razvoja karijere nakon diplomiranja, odnosno pronalaska posla i zaposlenja. Mladima je dostupna podrška i u samozapošljavanju.

2. Socijalno preduzeće Nit — pruža podršku pripadnicima/cama društveno osetljivih grupa kroz obučavanje za konkretna zanimanja uz mogućnost zapošljavanja u okviru preduzeća. Socijalno preduzeće pruža usluge održavanja higijene, čišćenja zelenih površina i profesionalnog pranja veša. Korisnici/ce ovih usluga mogu biti svi oni koji pripadaju teže zapošljivim kategorijama, odnosno i osobe starije od 30 godina.

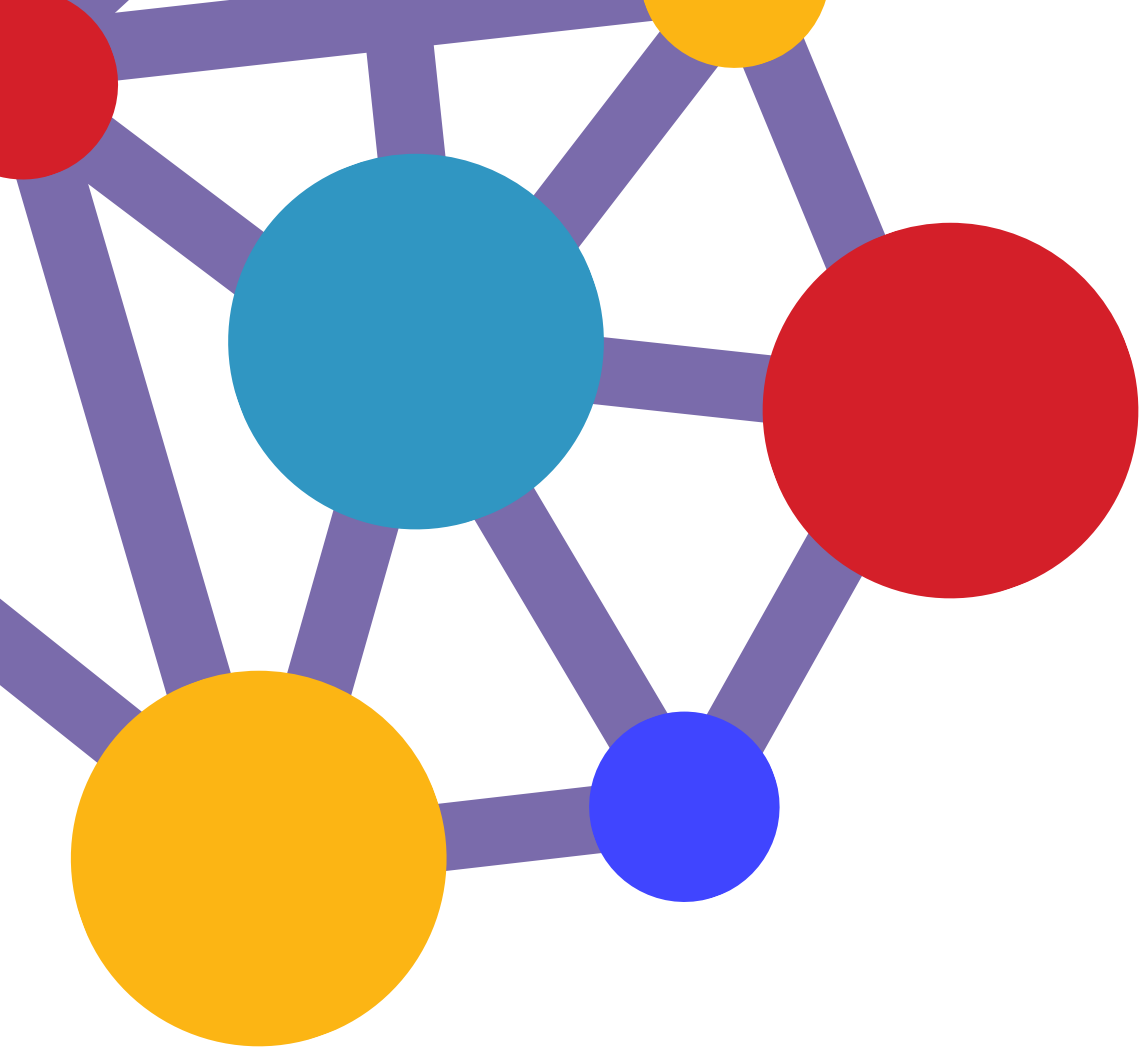

Norway
SMART Balkans
CPCD
Institute for Democracy and Mediation
CRPM